

Vlaanderen

is economie, wetenschap
& innovatie

Plan van aanpak voor de in 2026 geplande evaluatie van imec

Evaluatiecel

DEPARTEMENT
WERK, ECONOMIE
WETENSCHAP, INNOVATIE &
SOCIALE ECONOMIE

26 augustus 2025

departementwewis.be

INHOUD

Inhoud	2
1 Beleidscontext	4
1.1 W&I-decreet.....	5
1.2 Regeerakkoord	5
1.3 Beleidsnota	7
1.4 Beleids- en begrotingstoelichting (BBT)	9
1.5 Beleidsplannen en -agenda's	11
1.5.1 Relanceplan "Vlaamse Veerkracht"	12
1.5.2 Beleidsplan Wetenschapscommunicatie.....	12
1.5.3 Vlaams Beleidsplan Artificiële intelligentie	13
1.5.4 Vlaams Beleidsplan Cybersecurity	14
1.5.5 Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie	15
1.5.6 Productiviteits- en competitiviteitsagenda "Vlaamse Versnelling"	16
1.5.7 Vlaams Defensieplan	17
2 Imec	18
2.1 Convenant	18
2.1.1 Vorige evaluatie van imec (2021).....	18
2.1.2 Convenant 2022-2026	25
2.2 Beslissingen Vlaamse Regering	30
3 Aanleiding voor en bepalingen betreffende de evaluatie van imec	32
3.1 W&I-decreet.....	32
3.2 Convenant 2022-2026 (incl. addendum)	32
3.3 Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.....	33
4 Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten.....	35
4.1 Uitgangspunten voor evaluaties	35
4.1.1 Uitgangspunten van de evaluatiecel van het Departement WEWIS	35
4.1.2 Elementen volgend uit de VCO.....	36
4.2 Doelstellingen, evaluatiedimensies en beoogde resultaten	36
4.2.1 Doelstellingen van de evaluatie (zoals vastgelegd in de regelgeving).....	36
4.2.2 Evaluatiedimensies	36
4.2.3 Beoogde resultaten van de evaluatie	37
5 Evaluatieluiken	40
5.1 Ex-postevaluatie	40
5.1.1 Strategie en de realisatie ervan.....	40
5.1.2 Rol, positie en meerwaarde	41
5.1.3 Werking, governance en aansturing	41
5.1.4 Resultaten, prestaties en impact.....	43
5.1.5 SWOT-analyse	43
5.2 Ex-ante-evaluatie.....	44
5.3 Conclusies en aanbevelingen	45
6 Onderdelen en aanpak van de evaluatie	46
6.1 Methodologieën	46
6.2 Evaluatieproces/-procedure.....	46
6.2.1 Bronnen.....	46
6.2.2 Evaluator.....	47

6.2.3	Begeleiding van de evaluatie/het evaluatieproces	48
6.2.4	Nazorg	48
6.2.5	Planning.....	49
7	Informereren van het evaluatievoorwerp.....	50
8	Uitvoering en procedureel verloop van de evaluatie	51
8.1	Beschikbare documenten	51
9	Gebruik en verspreiding van de resultaten van de evaluatie	52
A.	Richtlijn voor het opstellen van de zelfevaluatie in het kader van de in 2026 geplande evaluatie van imec	53
1.	Inhoud van de ex-postzelfevaluatie (2021-2025/2026)	53
1.1.	Strategie en de realisatie ervan	53
1.2.	Rol, positie en meerwaarde.....	54
1.3.	Werking, governance en aansturing.....	54
1.4.	Resultaten, prestaties en impact	55
1.5.	Terugblik op de conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie van 2021.....	56
1.6.	SWOT	56
2.	Inhoud van de ex-antezelfevaluatie (2027-2031).....	56
B.	Overzicht subsidies	58

1 BELEIDSCONTEXT

Op 17 december 2021 keurde de Vlaamse Regering (het ontwerp van) convenant 2022-2026 tussen het Vlaamse Gewest en het Interuniversitaire Micro-Elektronica Centrum (hierna: **imec**) goed. Imec is het grootste Europese onderzoekscentrum op het gebied van nano-elektronica, nanotechnologie, ontwerpmethodes en technologieën voor ICT-systemen (zie hoofdstuk 2).

Van imec wordt verwacht dat het bijdraagt tot de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid (cf. artikel 4 van het convenant 2022-2026 tussen imec en het Vlaamse Gewest). Het (algemeen) beleidskader van imec wordt bepaald door:

1. Visie 2050.¹ Een langetermijnstrategie voor Vlaanderen
2. Vizier 2030.² Een 2030-doelstellingenkader voor Vlaanderen
3. De Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling³ en de Sustainable Development Goals (SDG's)
4. Het relanceplan Vlaamse Veerkracht (zie sectie 1.5.5)
5. De beleidsnota Wetenschap en Innovatie (zie sectie 1.3)
6. De jaarlijkse beleids- en begrotingstoelichting (BBT) bij de begrotingsopmaak, -aanpassing en -uitvoering en meerjarenraming (zie sectie 1.4)
7. De statuten van imec
8. De ministeriële besluiten betreffende de subsidiering van imec
9. Wetten en decreten (zie sectie 1.1)
10. Het beleidsplan wetenschapscommunicatie (zie sectie 1.5.1).

In wat volgt worden een aantal onderdelen van dit (algemeen) beleidskader in meer detail toegelicht. Waar relevant worden ook enkele recente Europese beleidsontwikkelingen vermeld die eveneens van belang zijn voor (de activiteiten van) imec.

¹ Visie 2050 is de langetermijnstrategie voor een sterk, sociaal, open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen dat welvaart en welzijn creëert op een slimme, innovatieve en duurzame manier en waarin iedereen meetelt. Visie 2050 is een belangrijke richtingaanwijzer voor de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (zie voetnoot 3) en geeft richting aan alle beleidsinitiatieven van de Vlaamse overheid. Meer informatie over Visie 2050 is [hier](#) beschikbaar.

² Vizier 2030 bundelt de doelen voor een duurzaam Vlaanderen in 2030 en vormt een belangrijke tussenstap in de realisatie van Visie 2050 (zie voetnoot 1). Vizier 2030 is de Vlaamse vertaling van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Centraal staan 53 duurzaamheidsdoelstellingen die Vlaanderen wil realiseren tegen 2030. Meer informatie over Vizier 2030 is [hier](#) beschikbaar. Op 2 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een herwerkte versie van Vizier goed (VR 2020 0210 DOC.1078) dat [hier](#) geraadpleegd kan worden.

³ Met de (vierde) Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling zet Vlaanderen verder in op een duurzame samenleving. Deze strategie bestaat uit Visie 2050 (zie voetnoot 1), Vizier 2030 (zie voetnoot 2) en volgende zeven transitieprioriteiten: (1) circulaire economie; (2) leven, leren en werken in 2050; (3) industrie 4.0; (4) samenleven in 2050; (5) mobiliteit; (6) energie en klimaat; (7) omgeving voor de toekomst. Meer informatie over de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling is [hier](#) beschikbaar.

1.1 W&I-decreet

Artikel 29 van het decreet betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid van 30 april 2009 (hierna: **W&I-decreet**) stelt dat *“de Vlaamse Regering gemachtigd is om deel te nemen aan de strategische onderzoekscentra (hierna: **SOC's**),”* waaronder het Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum dat strategisch onderzoek verricht op het gebied van micro-elektronica, nanotechnologie, ontwerpmethodes en technologieën voor ICT-systemen.⁴

Een strategisch onderzoekscentrum beantwoordt conform artikel 30 van het W&I-decreet aan volgende vereisten:

- 1° Het gevoerde strategische onderzoek bouwt voort op wetenschappelijk onderzoek waarvan de wetenschappelijke excellentie in internationale vergelijkingen objectief aantoonbaar is.
- 2° Het strategisch onderzoekscentrum beschikt over een substantiële kritische massa.
- 3° De activiteiten van het strategisch onderzoekscentrum passen in het wetenschaps- en innovatiebeleid, bepaald door de Vlaamse Regering.
- 4° Het gevoerde onderzoek bezit een belangrijk valorisatiepotentieel, zodat het onderzoekscentrum als aantrekkingspool voor nieuwe bedrijfsactiviteiten in het Vlaamse Gewest kan gelden en ondersteuning kan bieden aan bestaande bedrijfsactiviteiten.

De grondslag voor de financiering van de SOC's is vastgelegd in artikel 32 van het W&I-decreet dat stelt dat *“de Vlaamse Regering – binnen de beschikbare begrotingskredieten – een jaarlijkse toelage of subsidie ter beschikking stelt van de SOC's.”* Hiertoe sluit de Vlaamse Regering met de SOC's een meerjarig convenant af waarin de wederzijdse rechten en plichten in het kader van deze toelage en subsidie zijn opgenomen (cf. artikel 33 van het W&I-decreet). Artikel 35 van het W&I-decreet stelt tot slot dat de Vlaamse Regering erop toe moet zien dat de algemene werking van de SOC's vóór het verstrijken van het lopende convenant geëvalueerd wordt aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen en indicatoren (zie sectie 2.1.2.1). De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van de evaluatie.

1.2 Regeerakkoord

Het **regeerakkoord 2019-2024**⁵ van de vorige Vlaamse Regering legt de beleidsintenties voor de legislatuur 2019-2024 vast. Specifiek wat economie en innovatie betreft, geeft het regeerakkoord aan dat de legislatuur gekenmerkt wordt door *“baanbrekende wetenschappelijke ontdekkingen, razendsnelle technologische ontwikkeling en een sterke maatschappelijke vooruitgang.”* Om een

⁴ Naast imec erkent het W&I-decreet nog volgende drie strategische onderzoekscentra (SOC's): Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (hierna: **VITO**) gericht op het verrichten van strategisch basisonderzoek in de domeinen energie, leefmilieu, materialen en aardobservatie met het oog op het stimuleren van duurzame ontwikkeling en het versterken van het economische en maatschappelijke weefsel in Vlaanderen; **Flanders Make** gericht op de langetermijnversterking van de internationale competitiviteitspositie van de Vlaamse maakindustrie door het uitvoeren van industriegedreven, precompetitief, excellent, strategisch en toegepast onderzoek met het oog op valorisatie, in de domeinen mechatronica, productontwikkelingsmethodes en geavanceerde productietechnologieën; en Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (hierna: **VIB**) gericht op het verrichten van biomoleculair strategisch basisonderzoek in de levenswetenschappen, met als oogmerk het verhogen van de kennis van de levensprocessen en -systemen en het vertalen van die kennis in economische groei en wetenschappelijke vooruitgang.

⁵ Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 kan [hier](#) geraadpleegd worden.

antwoord te bieden op deze nieuwe uitdagingen zal het Vlaamse innovatie-ecosysteem⁶ verder uitgebouwd worden door het aanjagen van een nog intensievere samenwerking, waarin ook de overheid en burgers hun rol actiever moeten opnemen. De ambities om verder in te zetten op fundamenteel onderzoek en om de kennisinstellingen te stimuleren om hun kennis te delen en in te zetten voor oplossingen die de Vlaamse ondernemingen een concurrentiële voorsprong geven, worden vooropgezet, waarbij internationale excellentie het belangrijkste streven blijft.

Specifiek wat de SOC's betreft, stelt het regeerakkoord 2019-2024 dat *“de ingeslagen weg zal worden verdergezet”* en dat de mogelijkheden voor een duurzaam financieringsmodel om de duurzame groei van de SOC's te verzekeren, onderzocht zal worden, onder meer via toegang tot het Flanders Future Tech Fund⁷ (FFTF). Verder worden de SOC's aangespoord om nog meer een verbindende rol op te nemen tussen onderzoek en het Vlaamse economische en maatschappelijke weefsel en om een versnelling hoger te schakelen in het toegankelijk maken van hun kennis, in het bijzonder voor kmo's. Er zal worden onderzocht of intersoc-initiatieven⁸ zoals NeuroElectronics Research Flanders (NERF) en Energyville⁹ navolging verdienen.

Het **regeerakkoord 2024-2029**¹⁰ van de huidige Vlaamse Regering streeft ernaar om op het vlak van wetenschap en innovatie tot de Europese koplopers te blijven behoren. Concreet stelt het regeerakkoord dat *“om de Vlaamse welvaart en economische groei te vrijwaren voor de toekomst, Vlaanderen nood heeft aan een slagkrachtig beleid met een positieve impact voor onze ondernemers.”* Dit economisch beleid focust op volgende vier strategische doelstellingen: (1) productiviteitsgroei, (2) duurzame groei, (3) digitale transitie en (4) strategische autonomie. Zo onderschrijft het huidige regeerakkoord het belang van fundamenteel onderzoek als basis voor toekomstige doorbraken om de productiviteit en concurrentiekracht te versterken, waarbij ook aandacht moet zijn voor een sterke valorisatie. Omwille van nieuwe geopolitieke en maatschappelijke uitdagingen – zoals grondstoffenschaarste, digitalisering, verduurzaming en veiligheid – is het cruciaal om in te spelen op beloftevolle innovatie-sectoren zoals duurzame energie, biotechnologie, digitale technologieën en ruimtevaart en is het noodzakelijk om de strategische onafhankelijkheid van belangrijke technologieën, sectoren en cruciale grondstoffen te verhogen zoals bv. de chipindustrie, de havens en de defensie-industrie.

Specifiek wat onderzoek, ontwikkeling en innovatie betreft, formuleert het regeerakkoord 2024-2029 de ambitie om door te stoten naar de wereldtop en de positie van Vlaanderen als innovatieleider in

⁶ Het Vlaams innovatie-ecosysteem bestaat uit de innovatie-actoren (ondernemingen, kennisinstellingen, overheid, maatschappelijke actoren), de omgeving (regelgeving, ondersteuningsbeleid, waarden en normen, enz.) waarin ze ageren, en de wisselwerkingen tussen actoren onderling en met de omgeving.

⁷ Het Flanders Future Tech Fund (FFTF) wil inzetten op de valorisatie van technologie die door Vlaamse bedrijven is ontwikkeld, met bijzondere aandacht voor de speerpunt domeinen “Zorg & Welzijn”, “Digitale transitie” en “Klimaat & Duurzaamheid”. Het moet gaan om beloftevolle technologie afkomstig uit een universiteit, onderzoekscentrum of privaat die in natura wordt ingebracht in het bedrijf en waarvoor nog substantieel kapitaal nodig is om de technologie verder te ontwikkelen tot een marktklaar product. Meer informatie is [hier](#) beschikbaar.

⁸ Samenwerkingen tussen SOC's en eventuele andere kennisinstellingen.

⁹ EnergyVille is een samenwerking tussen de Belgische onderzoekspartners KU Leuven, VITO, imec en UHasselt voor onderzoek naar duurzame energie en intelligente energiesystemen. In de eerste helft van 2026 wordt eveneens een evaluatie gepland van het convenant tussen Stichting EnergyVille en het Vlaamse Gewest. Meer informatie over EnergyVille is [hier](#) beschikbaar.

¹⁰ Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2024-2029 kan [hier](#) geraadpleegd worden.

het Europese Regionaal Innovatie Scorebord¹¹ (RIS) te versterken. Hiertoe zal onder meer extra geïnvesteerd worden in onderzoek en ontwikkeling en zal tegelijkertijd (meer) ingezet worden op een sterkere economische valorisatie. In de huidige legislatuur zal de Vlaamse Regering nog sterker inzetten op het uitspelen van de aantrekkelijkheid en de troeven van de SOC's en op het valoriseren en samenwerken met Vlaamse ondernemingen en kmo's in het bijzonder. Om een antwoord te bieden op de huidige uitdagingen zoals grondstoffenschaarste en digitalisering (cf. supra) wordt ondersteuning voorzien voor de uitbouw van een R&D-pilootlijn voor chiptechnologie bij imec in het kader van de European Chips Act (zie Box 1) en dit met bijzondere aandacht voor valorisatie voor Vlaanderen.

Box 1. European Chips Act

De European Chips Act trad op 21 september 2023 in werking na goedkeuring door het Europese Parlement en de Europese Raad. Deze verordening moet het concurrentievermogen en de veerkracht van Europa op het gebied van halfgeleidertechnologieën en -toepassingen vergroten en bijdragen tot zowel de digitale als de groene transitie. Concreet wil de Europese Commissie met de European Chips Act tekorten aan halfgeleiders aanpakken en het technologische leiderschap van Europa versterken. Hiervoor zal ruim 43 miljard euro aan publieke en particuliere investeringen vrijgemaakt worden en zullen maatregelen genomen worden om de EU-lidstaten voor te bereiden op toekomstige verstoringen in de toeleveringsketen, erop te anticiperen en er snel op te reageren.

Het doel van de European Chips Act is om (1) het leiderschap van Europa op het gebied van onderzoek en technologie in de richting van kleinere en snelle chips te versterken; (2) een kader tot stand te brengen om de productiecapaciteit tegen 2030 te verhogen tot 20% van de wereldmarkt; (3) capaciteit op te bouwen en te versterken om te innoveren op het gebied van het ontwerp, de vervaardiging en de verpakking van geavanceerde chips; (4) een grondig inzicht in de mondiale halfgeleidertoeleveringsketen te verwerven; (5) het tekort aan vaardigheden aan te pakken, nieuw talent aan te trekken en de beschikbaarheid van geschoolde arbeidskrachten te ondersteunen.

Bron: [Website](#) van de Europese Commissie

1.3 Beleidsnota

De beleidsnota's omvatten de grote strategische keuzes van de Vlaamse Regering, waarbij de beleidsnota de visie van de functioneel bevoegde minister weergeeft en dit uitgaande van het lopende regeerakkoord. In wat volgt, wordt specifiek aandacht besteed aan de passages uit de beleidsnota's die betrekking hebben op de SOC's in het algemeen en imec in het bijzonder.

Binnen het beleidsveld "Innovatie" en meer specifiek onder de doelstelling "Topinstituten slaan de brug tussen wetenschap en toepassing" (d.i. inhoudelijk structuurelement (ISE) "Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek") en in lijn met het regeerakkoord 2019-2024 (zie sectie 1.2) stelt de **beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024**¹² dat *"de ingeslagen weg wordt verdergezet en dat er ook werk wordt gemaakt van een duurzaam financieringsmodel voor de vier SOC's om hun langetermijngroei te verzekeren, onder meer via een toegang tot het FTF. De SOC's worden aangespoord om de verbindende rol die ze opnemen tussen onderzoek en het Vlaamse economische en maatschappelijke weefsel te versterken."* Om de bijdrage van de SOC's aan de internationale uitstraling van Vlaanderen (verder) te ontwikkelen, zal een intensieve samenwerking

¹¹ Het Europese Regionaal Innovatie Scorebord (RIS) is een regionale uitbreiding van het Europese Innovatie Scorebord (EIS) en beoordeelt de innovatieprestaties van Europese regio's aan de hand van een beperkt aantal indicatoren. Meer informatie over het RIS is [hier](#) beschikbaar.

¹² De beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 kan [hier](#) geraadpleegd worden.

met Flanders Investment & Trade (FIT) uitgebouwd worden. Verder stelt de beleidsnota ook dat *“onderzocht zal worden of intersoc-initiatieven zoals NERF of EnergyVille navolging verdienen,”* zoals ook aangegeven in het regeerakkoord 2019-2024. In dit kader zal onder meer de haalbaarheid van een intersoc-werking rond digitale toepassingen en nieuwe productietechnieken gericht op de grote arbeidsmarktuitleidingen getoetst worden. Hierbij is het de bedoeling om de mogelijkheden te onderzoeken om meer mensen via technologische ondersteuning zoals cobots, te activeren en duurzaam aan het werk te houden.

Specifiek wat imec betreft, stelt de beleidsnota 2019-2024 dat imec *“het grootste Europese onderzoekscentrum op het gebied van nano-elektronica, nanotechnologie, ontwerpmethodes en technologieën voor ICT-systemen”* is met vestigingen in Nederland, Taiwan, de Verenigde Staten, China, India en Japan. Door de fusie met iMinds in 2016 werd de hardware-kennis van imec aangevuld met een solide expertise in software. De jaarlijkse omzet groeide de laatste jaren tot 583 miljoen euro in 2018.

Binnen de “Overkoepelende strategische doelstellingen” van de **beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029**¹³ gaat veel aandacht naar het Europese digitaliseringsbeleid als belangrijke drijfveer om het concurrentievermogen te herstellen. Het groeiende geopolitieke en economische belang van het digitaliseringsbeleid wordt erkend en er wordt aangegeven dat samenwerking rond spits technologieën, onderzoek, halfgeleiders, vaardigheden en talent via Europese partnerschappen besproken zullen worden. Hierbij is het belangrijk dat de Vlaamse belangen gewaarborgd blijven. In lijn met het regeerakkoord 2024-2029 (zie sectie 1.2) bevestigt de beleidsnota de ondersteuning van imec voor het uitbouwen van een R&D-pilootlijn voor chiptechnologie in het kader van de European Chips Act (zie Box 1) en dit met bijzondere aandacht voor Vlaanderen. Concreet stelt de beleidsnota dat *“deze pilootlijn Vlaanderen in een koppositie plaatst voor de uitrol van het Chips for Europe Initiative”¹⁴ waarmee de Europese Unie haar leiderschap wil versterken in geavanceerde technologieën die een sterke impact zullen hebben op belangrijke markten zoals computers, communicatie, mobiliteit, energie en gezondheid.* Gezien de grote afhankelijkheid van microchips zal verder ingezet worden op initiatieven vanuit de European Chips Act om het bredere halfgeleiderecosysteem in Vlaanderen te ontwikkelen en zal een Vlaamse aanpak rond het verankeren en versterken van het industriële weefsel van de micro-elektronica-sector ontwikkeld worden. De deelname van Vlaamse stakeholders aan het Digital Europe Programme¹⁵ moet een hefboom creëren voor de Vlaamse middelen en de Vlaamse digitaliseringsactiviteiten verhogen.

Binnen het beleidsveld “Innovatie” en meer specifiek onder de ISE “Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek” wordt de ambitie uit het regeerakkoord 2024-2029 om nog sterker in te zetten op de aantrekkelijkheid en de troeven van de vier SOC’s en op valorisatie en samenwerking met

¹³ De beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029 kan [hier](#) geraadpleegd worden.

¹⁴ Het Chips for Europe Initiative heeft tot doel om technologische capaciteitsopbouw en innovatie in de Europese Unie te ondersteunen door de kloof tussen de geavanceerde onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de industriële exploitatie ervan te overbruggen. Meer informatie over het ‘Chips for Europe Initiative’ is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

¹⁵ Het Digital Europe Programme (hierna: **DIGITAL**) is een Europees financieringsprogramma dat gericht is op het aanbieden van digitale technologie aan bedrijven, burgers en overheidsdiensten. DIGITAL biedt strategische financiering om uitdagingen (bv. kwetsbaarheden in de digitale toeleveringsketen, het belang van investeringen in cybersecurity en het verbeteren van de digitale capaciteiten van de Europese Unie) het hoofd te bieden en ondersteunt projecten inzake supercomputing, AI, cybersecurity, geavanceerde digitale vaardigheden en het waarborgen van een breed gebruik van digitale technologieën in de hele economie en de samenleving. Het programma ondersteunt de industrie, kmo’s en overheidsdiensten bij hun digitale transformatie met een versterkt netwerk van European Digital Innovation Hubs (zie sectie 1.4 voor enkele Vlaamse voorbeelden). Meer informatie over DIGITAL is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

Vlaamse ondernemingen (en in het bijzonder kmo's) hernomen. De beleidsnota omschrijft imec als *"het grootste Europese onderzoekscentrum is op het gebied van nanotechnologie en digitale technologie"* waarbij het strategisch onderzoek van imec grensverleggend en van wereldniveau is. Hiervoor werkt imec samen in wereldwijde partnerschappen en zet het samenwerken op met Vlaamse universiteiten en andere SOC's. Naast dit onderzoek zet imec ook in op de valorisatie van dit onderzoek in het Vlaamse landschap zoals onder andere blijkt uit programma's zoals het missiegedreven onderzoek in het kader van imec.icon¹⁶, imec.invest+¹⁷ en imec.xpand¹⁸. Tot slot wordt verwacht dat de eerder vermelde R&D-pilootlijn van imec (cf. supra) een grote rol zal spelen in de verdere exploitatie van het micro-elektronica-onderzoek en vormt het een belangrijke schakel in de European Chips Act (zie Box 1) om de innovatiekloof te overbruggen.

1.4 Beleids- en begrotingstoelichting (BBT)

Naast de beleidsnota's vormen de beleids- en begrotingstoelichtingen (BBT) sinds 2020 mee het algemeen kader voor het beleid inzake Economie, Wetenschap en Innovatie. In deze jaarlijkse BBT's worden de beleids- en begrotingsprioriteiten voor het volgende jaar toegelicht.¹⁹ In wat volgt, wordt enkel ingegaan op de passages in de BBT's die specifiek gelinkt zijn aan de SOC's in het algemeen en aan imec in het bijzonder.

In de **BBT voor het begrotingsjaar 2022** wordt een O&O-budgetopstap aangekondigd van 31 miljoen euro voor de uitbouw van de SOC's die *"de spits lopen om met excellent onderzoek de omslag naar digitaal, duurzaam en zorgzaam faciliteren."* Voor het verder versterken van imec en het uitvoeren van extra activiteiten is – in het kader van het nieuwe vijfjarige convenant van imec – een recurrente budgetopstap van 15 miljoen euro en een specifieke infrastructuurenveloppe van 2 miljoen euro voorzien (cf. infra).

Binnen het beleidsveld "Innovatie" vermeldt de BBT onder de strategische doelstelling "Onderzoekscentra als brugfunctie tussen wetenschap en toepassing in strategische wetenschapsdomeinen" (ISE "Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek") dat de SOC's – als belangrijke actoren in het Vlaams innovatielandschap – gefinancierd worden om de brug te leggen tussen fundamenteel en strategisch basisonderzoek met als finaliteit het vermarkten van kennis via o.a. spin-offs. In dit kader vermeldt de BBT voor imec twee strategische doelstellingen. Een eerste strategische doelstelling is *"het verricht van grensverleggend onderzoek inzake nanotechnologie en*

¹⁶ Imec.icon is een programma voor vraaggedreven, coöperatief onderzoek naar hardware-, software- en gecombineerde hardware/software-innovaties. Over een periode van twee jaar werken multidisciplinaire onderzoeksteams van wetenschappers, industriële partners en/of socialprofitorganisaties samen om digitale oplossingen te ontwikkelen die hun weg vinden naar het marktaanbod van de deelnemende partners. Dankzij imec.icon bevordert imec technologische vooruitgang om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Meer informatie over imec.icon is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

¹⁷ Via imec.invest+ zet imec in op het integreren van basisonderzoek tot systeemdemonstratoren. In dit programma worden projecten vanuit het onderzoek via een incubatieprogramma tot een technologisch keerpunt of systeemdemonstratie ontwikkeld, waarna valorisatie onder meer kan plaatsvinden in de vorm een licensieerbaar systeemprototype of een sterke spin-off met een matuur systeemplatform en bijhorende exponentiële groeikansen.

¹⁸ Imec.xpand investeert in een vroeg stadium in innovatieve ideeën en projecten die zowel binnen als buiten imec gegroeid zijn. Imec.xpand voorziet ook voldoende middelen voor opvolgings- en groeifinanciering om een superieur financieel rendement op de investeringen te garanderen. Meer informatie over imec.xpand is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

¹⁹ Behalve de BBT's die de beleids- en begrotingsprioriteiten voor een bepaald begrotingsjaar toelichten, zijn er ook BBT's die een stand van zaken geven over de uitvoering van de begroting en BBT's die een toelichting geven bij begrotingsaanpassingen. De BBT's voor begrotingsjaren 2022-2025 zijn beschikbaar via volgende linken: [BBT 2022](#), [BBT 2023](#), [BBT 2024](#) en [BBT 2025](#).

digitale technologie.” Een tweede strategische doelstelling bestaat erin om nieuwe ontwikkelingen via partnerschappen of start-ups naar de markt te brengen en bedrijven en universiteiten te helpen om toegang te krijgen tot deze nieuwe technologieën. Verder verduidelijkt de BBT dat na de positieve evaluatie van imec van 2021 – en dit zowel wat betreft wetenschappelijke als economisch-maatschappelijke impact – de middelen voorzien via het convenant met 17 miljoen euro verhoogd zullen worden, waarvan 2 miljoen euro investeringsmiddelen om de werking van imec (verder) te versterken (cf. supra). Dankzij deze middelen zal imec zich meer kunnen richten op het ontwikkelen van systeemdemonstratoren op basis van nanotechnologie voor toepassingen in duurzame energie en gezondheidszorg. Deze nieuwe strategie moet ook de valorisatie bij het lokale economische weefsel versterken. Verder wordt imec en in het bijzonder het imec.istart-programma²⁰ vermeld onder de strategische doelstelling “Meer en sterke ondernemers” (ISE “Ondernemerschap”) binnen het beleidsveld “Economie” als partner in het contract ondernemerschap van VLAIO met als doel het informeren en begeleiden van ondernemers.

In de **BBT voor het begrotingsjaar 2023** wordt (opnieuw) ingegaan op het belang van het Europese digitaliseringsbeleid en strategische onafhankelijkheid. In het kader van de European Chips Act (zie Box 1), onderschrijft de BBT de visie van de Europese Commissie om Europa een voorsprong te laten nemen in de versterking van de Europese chipproductie. Via actieve deelname aan de besluitvorming in de Europese Raadswerkgroep Industrie wordt een centrale rol voor imec naar voren geschoven in nieuwe pan-Europese onderzoeks- en pilootinfrastructuren. Verder geeft de BBT ook aan dat het selectieproces in het kader van het Digital Europe Programme resulteerde in drie Vlaamse European Digital Innovation Hubs (EDIH's) gecoördineerd door een of meerdere SOC's: European Digital Innovation Hub on Manufacturing (Flanders Make), Energy in the Built Environment ((KU Leuven, VITO, imec en UHasselt via Stichting) EnergyVille) en Flanders Artificial Intelligence European Digital Innovation Hub (imec). Daarnaast wordt het Digital Europe Programme ook ingezet voor het opzetten van gespecialiseerde centra inzake supercomputing, AI, cybersecurity en vaardigheden, waarbij imec ook betrokken is. Als onderdeel van het Vlaamse digitaliseringsbeleid, vermeldt de BBT dat – als onderdeel van het convenant – een nieuw Enabling Digital Transformation (EDiT) departement²¹ werd opgericht binnen imec met als focus het verkennen van potentiële projecten inzake digitalisering voor de Vlaamse beleidsdomeinen.

De teksten betreffende de SOC's en imec als onderdeel van het beleidsveld “Innovatie” sluiten nauw aan bij de bepalingen uit de BBT voor het begrotingsjaar 2022. Ter aanvulling wordt vermeld dat in 2023, de financiële engagementen uit het convenant van imec nagekomen zullen worden met een recurrente opstap van de werkingsmiddelen van 8 miljoen euro om imec verder te versterken. Imec wordt daarentegen niet langer expliciet vermeld binnen het beleidsveld “Economie”.

In de **BBT voor het begrotingsjaar 2024** worden slechts enkele nieuwe elementen aangereikt in vergelijking met de BBT voor begrotingsjaar 2023 die gelinkt kunnen worden aan de SOC's en imec. Onder de overkoepelende strategische doelstellingen en in het bijzonder wat het Europees digitaliseringsbeleid betreft, wordt in meer detail ingegaan op de European Chips Act (zie Box 1). Concreet stelt de BBT dat *“imec een cruciale rol zal spelen in de uitvoering van de eerste pijler van de*

²⁰ Imec.istart helpt beginnende technologie-ondernemers bij de lancering van hun bedrijf via o.a. een financiële injectie, sectorspecifieke en persoonlijke coaching gedurende een jaar, toegang tot imec-expertise en een breed netwerk van bedrijfspartners en investeerders. Meer informatie over imec.istart is [hier](#) beschikbaar.

²¹ Artikel 3 van het convenant definieert imec-EDiT als volgt: *“Het departement binnen imec dat het deel van het partnerschap tussen imec en de Vlaamse overheid vormgeeft dat als doel heeft innovatie in de digitalisering ten behoeve van transversale maatschappelijke beleidsuitdagingen (wicked problems) te ondersteunen. Dit departement integreert onder andere de proeftuinwerking en City of Things.”*

European Chips Act, namelijk het Chips for Europe Initiative dat moet zorgen voor de ondersteuning van grootschalige capaciteitsopbouw via investeringen in grensoverschrijdende en open toegankelijke onderzoeks-, ontwikkelings- en innovatie-infrastructuur.” De Europese Commissie maakt hiervoor aanzienlijke budgetten vrij waar imec mogelijks aanspraak op kan maken voor de uitbouw van een nieuwe pilootlijn die chiptechnologie verder ontwikkelt. De Vlaamse Regering formuleert daarenboven de ambitie om voor elke euro die de Europese Unie in dit initiatief investeert hetzelfde te doen en houdt hiervoor 750 miljoen euro aan middelen ter beschikking.

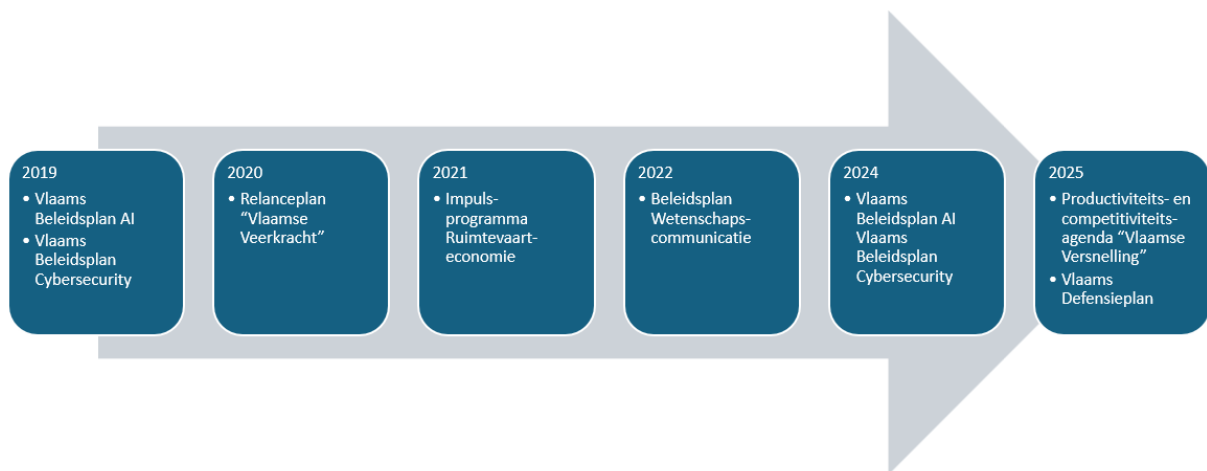
De toelichting over de SOC's en imec als onderdeel van het beleidsveld “Innovatie” sluiten nauw aan bij de bepalingen uit de BBT's voor de begrotingsjaren 2022 en 2023. Specifiek wat imec betreft, wordt toegelicht dat er in 2024 – net zoals in 2023 – opnieuw 2 miljoen euro voorzien wordt voor O&O-investeringen. De (provisie voor de) cofinancieringsmiddelen die in het kader van de European Chips Act (cf. supra) worden voorzien, worden vermeld onder het beleidsveld “Economie” (ISE “Financiering ondernemingen”).

De **BBT voor het begrotingsjaar 2025** is eerder summier opgesteld, aangezien voor de algemene (inleidende) visie van de minister verwezen wordt naar de beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029 (zie sectie 1.3). De strategische doelstelling onder de ISE “Brugfunctie tussen fundamenteel en toegepast onderzoek” (beleidsveld “Innovatie”) blijft ongewijzigd in vergelijking met voorgaande BBT's. De operationele doelstelling stelt dat *“de aantrekkelijkheid en troeven van de vier SOC's nog meer uitgespeeld zullen worden en dat er nog sterker ingezet zal worden op valorisatie en samenwerking met Vlaamse ondernemingen, in het bijzonder kmo's.”* Deze doelstelling is ook terug te vinden in het regeerakkoord 2024-2029 (zie sectie 1.2) en de beleidsnota voor diezelfde periode. De omschrijving (van het begrotingsartikel) voor imec is grotendeels ongewijzigd gebleven in vergelijking met voorgaande jaren. Ter aanvulling stelt de BBT dat gezien het succes van (het ontwikkelen van) systeemdemonstratoren op basis van nanotechnologie, het voorziene groeipad in financiering in 2025 wordt verdergezet met een opstap van 5 miljoen euro werkingsmiddelen en 2 miljoen euro investeringsmiddelen. Deze strategie laat ook toe om optimaal in te zetten op de valorisatie van onderzoek met specifieke aandacht voor het economisch weefsel in Vlaanderen. Verder wordt de financiering die imec ontvangt als lid van de onderzoeksconsortia binnen (het onderzoeksluik van) de Vlaamse Beleidsplannen AI en Cybersecurity (zie secties 1.5.3 en 1.5.4) ook vermeld. Tot slot vermeldt de BBT ook dat in 2025 gestart wordt met de voorbereiding van de in 2026 geplande evaluatie van imec (zie hoofdstuk 3).

1.5 Beleidsplannen en -agenda's

De Vlaamse Regering heeft in de voorbije legislatuur verschillende beleidsplannen of -agenda's gelanceerd, elk gericht op specifieke (economische en/of maatschappelijke) uitdagingen en/of beleidsthema's. Een beleidsplan of -agenda omvat een verzameling van beleidsinitiatieven en prioriteiten en wordt gewoonlijk gecoördineerd door een of meer ministers van de Vlaamse Regering. In wat volgt wordt enkele beleidsplannen en -agenda's die mee het (algemeen) beleidskader voor imec bepalen (cf. artikel 4 van het convenant) in meer detail toegelicht, met name het relanceplan Vlaamse Veerkracht, de beleidsplannen voor wetenschapscommunicatie, AI en cybersecurity, het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie, de productiviteits- en competitiviteitsagenda Vlaamse Versnelling en het Vlaams Defensieplan.

Figuur 1. Belangrijkste beleidsplannen en -agenda's die het (algemeen) beleidskader voor imec bepalen in de huidige convenantsperiode (2022-2026)

1.5.1 Relanceplan "Vlaamse Veerkracht"

In september 2020 lanceerde de Vlaamse Regering het economisch relanceplan Vlaamse Veerkracht²² en dit in navolging van het Europese herstel- en veerkrachtplan dat tot doel had de Europese economie opnieuw te lanceren na de COVID-19-pandemie. Het relanceplan is opgebouwd rond zeven ambities of speerpunten: (1) economie en samenleving verduurzamen; (2) investeren in infrastructuur; (3) Vlaanderen digitaal transformeren; (4) investeren in mensen en talenten; (5) het Vlaamse zorg- en welzijnssysteem versterken; (6) de coronacrisis en Brexit beheren; (7) de overheid efficiënter maken.

Het plan beoogde om tegen eind 2022 voor 4,3 miljard euro aan projecten te lanceren in uiteenlopende domeinen van cultuur tot sport, van onderwijs tot gezondheidszorg en van technologie tot milieu. De Europese Commissie had hiervoor een cofinanciering van 2,25 miljard euro voorzien. Vanuit het toenmalige Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI)²³ werd iets meer dan 154 miljoen euro ingezet voor nieuwe O&O&I-infrastructuur voor en de verdere versterking van het onderzoeksveld en de versnelling van O&O in Vlaanderen.²⁴ Concreet ging het om 27 projecten van de vijf Vlaamse universiteiten, de vier SOC's, het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), het Instituut Tropische Geneeskunde (ITG) en de Biobase Europe Pilot Plant (BBEP). Daarnaast ontving het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO) uit deze enveloppe bijkomende financiering in het kader van de oproep Zware Onderzoeksinfrastructuur.

1.5.2 Beleidsplan Wetenschapscommunicatie

Wetenschapscommunicatie wil "op een (inter)actieve manier over wetenschap informeren en in dialoog treden met alle betrokkenen via het quadruple-helix-model waarbij kennisinstellingen, overheid, ondernemingen en burgers met elkaar in dialoog treden met verschillende bedoelingen." De overheid neemt hierbij een faciliterende rol op zodat kennisinstellingen de resultaten van hun wetenschappelijk onderzoek effectief met de burgers en/of ondernemers delen. Verder heeft wetenschapscommunicatie ook als doel om het maatschappelijk debat over wetenschap en bepaalde wetenschappelijk evoluties

²² Meer informatie over het relanceplan Vlaamse Veerkracht is [hier](#) beschikbaar.

²³ Op 1 januari 2025 fuseerde het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en het Departement Werk en Sociale Economie (WSE) tot het nieuwe Departement Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie en Sociale Economie (WEWIS).

²⁴ Meer informatie over de voorziene middelen voor onderzoeksinfrastructuur en de versterking van het onderzoeksveld en de versnelling van O&O in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht is [hier](#) beschikbaar.

te faciliteren en stimuleren, om antwoorden te bieden op de bezorgdheden van burgers bij nieuwe evoluties, alsook om aandacht te hebben voor de ethische aspecten van wetenschapsbeoefening.

Het Vlaams Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2022-2030²⁵ heeft als ambitie om de dialoog tussen wetenschap en de maatschappij te stimuleren. Hiertoe zijn volgende vier strategische doelstellingen (SD) vastgelegd:

- SD 1. Vlaanderen op de kaart zetten als topregio op het vlak van wetenschap, technologie en innovatie.
- SD 2. Het brede publiek duidelijk, eenvoudig en genuanceerd informeren over de voortgang en de doorbraken in deze domeinen.
- SD 3. Iedereen sensibiliseren voor het maatschappelijk, economisch en cultureel belang van wetenschappen en technologie.
- SD 4. Jongeren stimuleren tot studie- en beroepskeuzes in STEM-richtingen.

Deze strategische doelstellingen zijn vervolgens vertaald in volgende vijf beleids- of operationele doelstellingen (OD):

- OD 1. Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen en -beroepen in complementariteit met de STEM-agenda 2030.²⁶
- OD 2. Het versterken van kennis van wetenschap en innovatie om zo extra maatschappelijk draagvlak te creëren.
- OD 3. Het versterken van de uitstraling van de kwaliteit van onderzoek en onderzoekers in Vlaanderen.
- OD 4. Burgers actief laten participeren aan wetenschappelijk onderzoek.
- OD 5. Intensievere afstemming tussen het Departement EWI, VLAIO en het FWO op vlak van wetenschapscommunicatie.

Om deze doelstellingen te realiseren, wordt versterkt ingezet op de samenwerking met de structurele wetenschapscommunicatiepartners (met en zonder convenant) en projectpartners. Daarnaast wordt in de convenanten met de verschillende kennisinstellingen – waaronder imec (zie sectie 2.1.2.1) – ook expliciete aandacht besteed aan het communiceren over wetenschappelijk onderzoek dat financieel ondersteund wordt door de Vlaamse overheid. Concreet worden de kennisinstellingen aangespoord om – in samenwerking met relevante wetenschapscommunicatiepartners – een actievere rol te spelen op het vlak van wetenschapscommunicatie en dit zowel door rechtstreekse communicatie met burgers als door een prominentere aanwezigheid in de (sociale) media.

1.5.3 Vlaams Beleidsplan Artificiële intelligentie

De AI-revolutie gaat razendsnel: de ontwikkelingen rond en de impact van AI zijn merkbaar in de maatschappij en gaan steeds verder en dieper. Met het (eerste) Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie (AI)²⁷ 2019-2023 – dat op 22 maart 2019 werd goedgekeurd – beoogde de Vlaamse Regering om een bijkomende impuls te geven aan de digitalisering van het Vlaamse bedrijfsleven en aan de adoptie van AI in het bijzonder (VR 2019 2203 DOC.0318). Het beleidsplan vertrekt van een geïntegreerde benadering van de gehele kennisketen van onderzoek tot absorptie in het industrieel en maatschappelijk weefsel. Concreet werd voor dit grootschalig en langdurig programma rond AI –

²⁵ Het Vlaams Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2022-2030 is [hier](#) beschikbaar.

²⁶ De STEM-agenda 2030 is [hier](#) beschikbaar.

²⁷ Het Vlaams Beleidsplan AI (gestart in 2019 en hernieuwd in 2024) is [hier](#) beschikbaar.

gericht op onderzoek, implementatie, ethiek, opleiding en communicatie – een jaarlijkse investering van 32 miljoen euro voorzien.

Het Vlaams Beleidsplan AI 2019-2023 is opgebouwd uit drie complementaire luiken:

1. **Onderzoeksluik: strategisch basisonderzoek in AI versterken (12 miljoen per jaar).** Vraaggedreven onderzoek en ontwikkeling van generieke AI-methodologieën die kunnen worden gebruikt voor toepassingen in de zorg, de industrie en de overheid.
2. **Implementatieluik: AI-gebruik door bedrijven stimuleren (15 miljoen euro per jaar).** Ondernemingen sensibiliseren, informeren en adviseren over de mogelijkheden van AI, bedrijven begeleiden en ondersteunen bij hun AI-toepassingen en bedrijven ondersteunen die AI-technologie ontwikkelen.
3. **Flankerend beleid: bewustmaking, opleiding en ethische omkadering (5 miljoen euro per jaar).** Richtsnoeren en adviezen inzake juridische, ethische en maatschappelijke aspecten van AI en datatoepassingen aanreiken, kennis over AI vergroten en publieke outreach.

Binnen het Vlaams AI-onderzoekprogramma (VAIOP)²⁸ werken de vijf Vlaamse universiteiten, de vier SOC's en Sirris²⁹ samen aan het AI-onderzoeksprogramma en dit onder de coördinatie van imec. Deze verantwoordelijkheid van imec houdt onder andere het organiseren en opleveren van de rapportering van het programma in, alsook het opzetten van programma reviews en het organiseren van alle programma-activiteiten.

In 2023 werd een externe evaluatie³⁰ uitgevoerd van het Vlaams Beleidsplan AI waarbij het onderzoeksluik als uitgangspunt werd genomen (aangezien dit luik van de drie luiken al het verst gevorderd was), maar waarbij ook de interactie tussen het onderzoeksluik en de twee andere luiken én het gebruik van een beleidsplan als beleidsinstrument werd onderzocht. De evaluatie toonde onder meer de waardevolle impact van het beleidsplan als geheel aan en concludeerde dat het beleidsplan ook in de volgende jaren een relevant beleidsinstrument blijft voor de positie van Vlaanderen inzake AI. Op basis van deze evaluatie besliste de Vlaamse Regering op 22 maart 2024 om het Vlaams Beleidsplan AI voort te zetten voor een volgende vijfjarencyclus (2024-2028) mits enkele bijstellingen (VR 2024 2203 DOC.0387). Specifiek wat het onderzoeksluik betreft, werd het beschikbare budget voor het onderzoeksluik verhoogd tot 14,185 miljoen euro.

1.5.4 Vlaams Beleidsplan Cybersecurity

De Vlaamse Regering keurde op 22 maart 2019 het (eerste) Vlaams Beleidsplan Cybersecurity³¹ 2019-2024 goed met als doel het beschermen van Vlaanderen tegen cyberdreigingen (VR 2019 2203 DOC.0317). Door de toegenomen digitalisering lopen Vlaamse ondernemingen meer dan ooit het risico om slachtoffer te worden van cybercriminelen. Investerings in cyberveiligheid zijn dan ook noodzakelijk bij de uitbouw van een weerbare digitale economie in Vlaanderen.

Net zoals het Vlaams Beleidsplan AI (zie sectie 1.5.3) bestaat het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity uit drie complementaire luiken:

1. **Onderzoeksluik: versterken van top-cybersecurity-onderzoek in Vlaanderen (8 miljoen euro jaar).** Investeren in strategisch basisonderzoek gericht op het ontwikkelen van nieuwe kennis,

²⁸ Meer informatie over VAIOP is [hier](#) beschikbaar.

²⁹ Sirris is een collectief onderzoeks- en innovatiecentrum van de technologische industrie in België. Meer informatie over Sirris is [hier](#) beschikbaar.

³⁰ De managementsamenvatting van de evaluatie van het Vlaams Beleidsplan AI is [hier](#) beschikbaar.

³¹ Meer informatie over het Vlaamse Beleidsplan Cybersecurity is [hier](#) beschikbaar.

wetenschappelijke doorbraken en talent op wereldniveau waar Vlaanderen al excellent presteert en waar de synergie bekomen kan worden met de vraaggedreven implementatieagenda van het bedrijfsleven.

2. **Implementatieluik: gebruik van cybersecurity-oplossingen door ondernemingen stimuleren (9 miljoen euro per jaar).** Een vraaggedreven agenda vanuit het bedrijfsleven moet via open, goed georganiseerde kanalen en netwerken aansluiting vinden bij bestaande overheidsinstrumenten (van voornamelijk VLAIO) en relevante instellingen.
3. **Flankerend beleid: bewustmaking en opleiding (3 miljoen euro per jaar).** Een sterk flankerend beleid waarin naast op de significante opleidingsnoden voor de arbeidsmarkt, ook op het vlak van juridische en ethische aspecten van cybersecurity wordt gewerkt. De centrale focus ligt op een correcte en ambitieuze outreach naar de bevolking, zodat cybersecurity niet enkel als een last wordt gezien, maar als een noodzakelijke bouwsteen voor bedrijven en samenlevingen in een digitale omgeving.

Imec maakt samen met KU Leuven, UGent en VUB deel uit van het onderzoeksconsortium dat het Cybersecurity Research Program Flanders³² uitvoert.

Net zoals voor het Vlaams Beleidsplan AI (zie sectie 1.5.3) werd in 2023 ook een externe evaluatie³³ uitgevoerd van het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity, waarbij het onderzoeksluik eveneens als uitgangspunt werd genomen. De evaluatie concludeerde dat het onderzoeksprogramma hoogwaardige resultaten had opgeleverd en dat het beleidsplan als geheel goed was ingedeeld. Om invulling te geven aan de aanbeveling om het beleidsplan voort te zetten, besliste de Vlaamse Regering op 22 maart 2024 om het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity voor een periode van vijf jaar (2024-2028) te verlengen mits enkele structurele aanpassingen om de impact en het potentieel van de resultaten verder te vergroten (VR 2024 2203 DOC.0388). Specifiek wat het onderzoeksluik betreft, werd het beschikbare budget voor het onderzoeksluik verhoogd tot 9 miljoen euro.

1.5.5 Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie

Voortbouwend op eerdere beleidsinitiatieven voor het domein ruimtevaart keurde de Vlaamse Regering op 2 april 2021 het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie³⁴ goed voor de periode 2021-2024. Dit programma is erop gericht om – via een eigen flankerend beleid met betrekking tot ruimtevaart – de positie van Vlaanderen op federaal en Europees niveau te versterken. Dit flankerend beleid voor een Vlaamse ruimtevaarteconomie vertrekt vanuit de eigen sterktes en is gericht op de federale en Europese initiatieven, en speelt tegelijk in op de groeiende socio-economische impact van de ruimtevaart op de moderne samenleving.

Het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie richt zich op verschillende uitdagingen en is opgebouwd uit vijf luiken:

1. Een ondersteunend triple-helix-platform – Flanders Space
2. Focus op talent – toeleiding van onderzoekers naar ruimtevaart
3. Focus op competitiviteit en ondernemerschap
4. Focus op internationale programma's

³² Meer informatie over het Cybersecurity Research Program is [hier](#) beschikbaar.

³³ De managementsamenvatting van de evaluatie van het Vlaams Beleidsplan Cybersecurity is [hier](#) beschikbaar.

³⁴ Het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie is [hier](#) beschikbaar. In 2024 werd een tussentijdse evaluatie van het Impulsprogramma Ruimtevaarteconomie uitgevoerd, georganiseerd door de evaluatiecel van het toenmalige Departement EWI. Het evaluatierapport is [hier](#) beschikbaar.

5. Focus op wetenschapscommunicatie.

Luik 3 – dat focust op competitiviteit en ondernemerschap – is gericht op het stimuleren van innovatie in ruimtevaart door te zorgen voor een gunstig ondernemingsklimaat en het opzetten van programma's rond opleiding en de creatie van spin-offs met als doel het creëren van toegevoegde waarde en het behouden en stimuleren van expertise, verankering en werkgelegenheid in de regio. Via imec.istart³⁵ is imec als uitvoerder van het ESA-BIC-programma (dat gericht is op start-ups) betrokken bij een van de vier programma's die binnen dit luik vallen. Op deze manier speelt imec een belangrijke rol in het begeleiden van ondernemingen naar de juiste instrumenten en bij het helpen met aanvragen.

1.5.6 Productiviteits- en competitiviteitsagenda “Vlaamse Versnelling”

De beleidsnota Economie, Wetenschap, Innovatie en Industrie 2024-2029 (zie sectie 1.3) stelt het verhogen van de productiviteit en competitiviteit van de Vlaamse economie voorop als centrale doelstelling voor de legislatuur 2024-2029 om zo de welvaart en het welzijn van Vlaanderen duurzaam te versterken in een snel veranderende wereld. Hiertoe lanceerde de Vlaamse Regering op 18 februari 2025 de productiviteits- en competitiviteitsagenda getiteld “Vlaamse Versnelling”. Deze agenda schetst het kader voor de opstart, uitrol en uitvoering ervan en bouwt voort op het regeerakkoord 2024-2029 (zie sectie 1.2).

De productiviteits- en competitiviteitsagenda is opgebouwd rond drie centrale werven die de productiviteit en concurrentiekracht van de Vlaamse economie duurzaam moeten versterken:

1. **Een ondernemingsvriendelijk klimaat.** Een gecoördineerde en versterkte inzet op vlak van economie, wetenschap, innovatie, industrie, buitenlandse (handels)zaken en digitalisering.
Onder deze werf vallen volgende beleidshefbomen: economisch beleid, O&O&I-beleid, buitenlands handelsbeleid, digitaal beleid en administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk.
2. **Robuuste en degelijke infrastructuur.** Een verhoogde aandacht voor (kritische) infrastructuur die essentieel is voor economische ontwikkeling (d.i. mobiliteit, (haven)infrastructuur, omgevingsbeleid, circulaire economie en energie).
Onder deze werf vallen volgende beleidshefbomen: infrastructuurbeleid (weg, havens, lucht, spoor), omgevingsbeleid, energiebeleid en administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk.
3. **Menselijk kapitaal.** Het versterken van de vaardigheden van arbeidskrachten evenals de managementvaardigheden van ondernemers.
Onder deze werf vallen volgende beleidshefbomen: onderwijs- en talentbeleid, arbeidsmarktbeleid en administratieve vereenvoudiging en vermindering van regeldruk.

Het verbeteren van de productiviteit en competitiviteit vraagt om gericht beleid dat onder andere gericht is op technologische vooruitgang, infrastructuur en menselijk kapitaal. Net zoals concurrerende economieën gaat ook de Vlaamse economie door een drievoudige transitie: de digitale, de energetische en de geopolitieke. Zo zijn AI, robotica en andere baanbrekende technologieën de sleutel tot toekomstige productiviteitsgroei en daarom zal blijvend sterk ingezet worden op O&O&I en de bredere verspreiding van de resultaten ervan doorheen het Vlaamse economisch weefsel. Er zal prioritair worden ingezet op investeringen in defensie, de versterking van de Vlaamse havens, het economisch strategisch mobiliteitsnetwerk, de stimulering van een circulaire economie en een toekomstgericht Vlaams energiebeleid.

³⁵ Zie voetnoot 20.

Als een van de tien beleidshefbomen wordt volop ingezet op O&O&I-beleid om de Vlaamse voorsprong om een innovatieve topregio met ambities op wereldniveau te behouden en te versterken. Om het digitale beleid te versterken, zet de Vlaamse Regering actief in op AI en technologische innovaties (zie sectie 1.5.3) die de productiviteit versterken en op robuuste cybersecurity (zie sectie 1.5.4).

1.5.7 Vlaams Defensieplan

Investeren in defensie, veiligheid en de weerbaarheid van Vlaanderen als samenleving is gezien de voortdurende veranderende geopolitieke context geen vrijblijvendheid meer, maar een noodzaak. Vlaanderen wil – in samenwerking met de federale overheid en binnen het Europese en internationale kader – klaarstaan om haar verantwoordelijkheid te nemen en het beleid met betrekking tot defensie mee vormgeven en tegelijk een sterke Vlaamse defensie-industrie uitbouwen. Hiertoe keurde de Vlaamse Regering op 4 april 2025 het Vlaams Defensieplan³⁶ goed dat verschillende acties en beleidsinitiatieven bundelt die een stimulans moeten geven aan de Vlaamse defensiesector (VR 2025 0404 MED.0119).

Centraal in het plan staat de oprichting van een Vlaams Defensiefonds dat tot 1 miljard euro strategisch kapitaal zal bundelen voor bedrijven met defensie- of dual-use-technologie. Er wordt een impuls voorzien voor innovatie in de defensie-industrie via een impulsprogramma waarvan het budget tegen 2029 zal groeien tot 50 miljoen euro, zodat Vlaanderen haar technologische troeven – van luchtvaart en ruimtevaart tot maritieme technologie en cybersecurity – verder kan versterken. Concreet formuleert het Vlaams Defensieplan de ambitie om een ecosysteem te faciliteren waarin defensie, de bedrijfswereld en kennisinstellingen samenwerken aan militaire productinnovaties.

De Vlaamse kennisinstellingen zullen een cruciale rol spelen in de kennisoverdracht vanuit wetenschappelijk onderzoek naar bedrijven. In dit kader zijn de SOC's uitstekende bruggenbrouwers tussen de lagere en de hogere "Technology Readiness Level" (TRL)-niveaus, en zijn daarmee een essentiële link tussen kennis en industrie, waarbij valorisatie centraal staat. Concreet beschikken de SOC's over een bijzonder kennispotentieel en expertise die ook geactiveerd kunnen worden om onze Vlaamse defensie-industrie te stimuleren. Technologische innovatie is voor de defensie-industrie immers cruciaal. In de praktijk bestaat er echter heel wat terughoudendheid bij de Vlaamse kennisinstellingen om bv. in te tekenen op Europese en internationale oproepen rond defensie, maar ook om samen te werken met Defensie, ondanks de vele opportuniteiten.

³⁶ De mededeling aan de Vlaamse Regering over het Vlaams Defensieplan is [hier](#) beschikbaar.

2 IMEC

Imec werd in 1984 opgericht als onafhankelijk onderzoekscentrum voor micro- en later nano-elektronica. Het onderzoekscentrum ontving vanaf de oprichting substantiële financiële ondersteuning van de Vlaamse overheid. De samenwerking tussen imec en het Vlaamse Gewest werd vanaf 1991 geregeld via (beheers)overeenkomsten en dit – in principe – telkens voor een periode van vijf jaar.³⁷ Zoals imec zelf aangeeft op haar website³⁸ *“mag imec al doorheen heel haar geschiedenis structurele publieke middelen ontvangen van de Vlaamse overheid die de essentiële fundering vormen voor imec’s succes. Deze middelen laten imec toe om vanuit fundamenteel onderzoek waardevolle kennis op te bouwen waarmee het nieuwe bedrijven opricht of bestaande bedrijven, in Vlaanderen en wereldwijd, oplossingsrichtingen aanreikt waar ze zonder imec geen toegang toe hebben.”*

Imec groeide uit tot de plek waar de hele waardeketen van de chipindustrie samen onderzoek doet om voorop te blijven in de technologische ontwikkeling: van materiaal- en toestelleveranciers tot fabrikanten van chips en eindproducten. In 2016 fusioneerde imec met de toenmalige SOC iMinds gericht op digitale technologie en toepassingen. Dankzij de fusie met iMinds kan imec hardware en software nog beter in parallel ontwikkelen en optimaliseren met het oog op het vinden van unieke oplossingen voor digitale systemen en innovatie. Waar imec begon met 70 onderzoekers, telt de onderzoeksinstelling vandaag meer dan 5.500 medewerkers en groeide de omzet van enkele tientallen naar meer dan 750 miljoen euro (in 2024).

In uitvoering van het W&I-decreet (zie sectie 1.1) en op basis van de resultaten van de evaluatie van het convenant 2017-2021 (zie sectie 2.1.1) keurde de Vlaamse Regering op 17 december 2021 het ontwerp van convenant 2022-2026 (zie sectie 2.1.2) tussen het Vlaamse Gewest en imec goed (VR 2021 1712 DOC.1495). Via beslissingen van de Vlaamse Regering werden bijkomende activiteiten en middelen toegekend aan imec (zie sectie 2.2).

2.1 Convenant

2.1.1 Vorige evaluatie van imec (2021)

In de periode december 2020 – mei 2021 werd een externe evaluatie uitgevoerd van imec in opdracht van het toenmalige Departement EWI. Een specifiek aandachtspunt in deze evaluatie was de nieuwe structuur van imec naar aanleiding van de fusie met iMinds eind 2016.

2.1.1.1 Conclusies

In wat volgt worden de belangrijkste conclusies van de evaluatie 2021 opgesomd, waarbij eerst wordt ingegaan op de belangrijkste conclusies uit het **ex-postluik** van de evaluatie.

- **Sterke groei tijdens de convenantsperiode.** In de periode 2017-2021 is imec sterk blijven doorgroeien met een gemiddelde jaarlijkse groei van de bedrijfsopbrengsten van 8,2%. Zowat 70% van de inkomsten waren afkomstig van contractinkomsten (onderzoeksprogramma’s en bilaterale contracten) met veelal internationale ondernemingen. Een kwart van de inkomsten zijn afhankelijk van de Vlaamse subsidie of werden verworven via competitieve

³⁷ De eerste overeenkomst 1991-1995 werd met een jaar verlengd en sinds de inwerkingtreding van het W&I-decreet in 2009 (zie sectie 1.1), wordt gewerkt met meerjarige convenanten (tot nu toe telkens voor een periode van vijf jaar).

³⁸ Een uitgebreidere historie van imec is beschikbaar op de [imec-website](#) en in het [plan van aanpak](#) van de in 2021 uitgevoerde evaluatie van imec.

projectenoproepen gefinancierd door overheden (bv. Vlaamse overheid, EU, enz.). In termen van werkgelegenheid kan een gelijkaardig groeipad worden waargenomen. Imec slaagde erin om een sterk groeiende economische impact te genereren: elke euro geïnvesteerd door de Vlaamse overheid genereerde in de periode 2009-2018 bijna 8 euro toegevoegde waarde, wat op een sterk multiplicatoreffect duidt.

- **Succesvolle integratie van iMinds binnen imec.** Over het algemeen kan de iMinds-integratie als een succesvolle operatie met voor beiden voordelige effecten beschouwd worden. Anno 2022 was deze integratie bijna volledig afgerond. Dankzij de integratie van iMinds heeft imec haar impact op het Vlaamse economische weefsel kunnen vergroten en werd de basis gelegd voor de imec-strategie 2022-2026. De verschillen in cultuur en structuur tussen het vroegere imec en iMinds en de afstemming op de bedrijfsstrategie moeten verder en continu worden bewaakt om de synergie tussen beiden ten volle te benutten.
- **Evaluatie van de wetenschappelijke excellentie.** In de periode 2000-2019 is een duidelijke groei van het aantal publicaties vastgesteld, net als een gestage groei van het aantal publicaties met internationale samenwerkingsverbanden, waarbij de belangrijkste partnerlanden de Verenigde Staten en Nederland zijn, gevolgd door Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Verschillende citatie-impactindicatoren toonden een duidelijk hoge impact van imec-publicaties aan, maar deze impact nam wel af doorheen de tijd. In de periode 2010-2019 kende imec een toenemend aantal octrooien doorheen de tijd (vooral EPO-toekenningen). Bijna de helft van de octrooien van imec zijn in mede-eigendom met ten minste één andere aanvrager – in de meeste gevallen bedrijven – maar ook non-profitorganisaties van de overheid en universiteiten, verspreid over de hele wereld. Impactindicatoren die het gemiddeld aantal citaties per geciteerd octrooi over de periode 2010-2015 meten, bevestigden dat imec een topinstituut is in termen van impact.
- **Bijdrage tot transversale Vlaamse beleidsdoelstellingen.** Imec heeft de voorbije jaren stappen gezet in haar bijdrage tot de Vlaamse transversale beleidsdoelstelling “wetenschapscommunicatie”. Deze inspanningen en het intensiever gebruik van sociale media hebben geresulteerd in een grote visibiliteit van imec in de Vlaamse media. Er is echter nood om de zichtbaarheid van imec’s bijdrage tot de SDG’s te verhogen³⁹. Op het vlak van bijdrage tot het Vlaamse open-science- en open-data-beleid, heeft imec minder vooruitgang geboekt. Net als andere SOC’s bezorgde imec amper data aan het FRIS⁴⁰-onderzoeksportaal. Tot nu toe bleven de werkzaamheden van imec in dit verband vooral beperkt tot interne voorbereiding van het open-access-beleid waarbij het principe “zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig” zal worden gehanteerd.
- **Alle KPI’s werden behaald.** Imec behaalde alle KPI’s – geordend rond de drie clusters Excellentie, Regionale Impact en Hefboomeffect – voor de periode 2017-2021. Er is echter een verschuiving waar te nemen in de manier waarop imec presteerde op de referentiewaarden: sommige KPI-waarden in de wetenschappelijke excellentiecluster daalden de laatste jaren, wat door imec wordt verklaard als het resultaat van een grote focus op kwaliteit in plaats van kwantiteit.

³⁹ In de huidige convenantperiode 2022-2026 rapporteert imec over haar bijdrage aan de SDG’s in de jaarverslaggeving. De *annual & sustainability report* voor 2024 kan [hier](#) geraadpleegd worden.

⁴⁰ FRIS staat voor Flanders Research Information Space. Het FRIS-onderzoeksportaal biedt een unieke kijk op het publiek gefinancierd onderzoek in Vlaanderen. Het portaal vormt een bron van inspiratie voor rapportering, analyses en statistieken met als doel het verbeteren van de beleidsvorming en het beter inspelen op trends in de maatschappij. Het onderzoeksportaal kan [hier](#) geraadpleegd worden.

De belangrijkste conclusies uit het **ex-anteluik** van de evaluatie kunnen als volgt worden samengevat:

- **Strategie 2022-2026.** De imec-strategie 2022-2026 steunt op vier pijlers, met name het functioneel schalen van halfgeleiders, slimme toepassingen, elektronische/digitale systeeminnovatie en goed lokaal burgerschap. Deze nieuwe strategie vertaalt zich ook in de imec-O&O-portfolio voor de komende jaren die het hele spectrum van fundamentele microchiptechnologie tot implementatie in slimme toepassingsdomeinen omvat. Centraal in de imec-strategie 2022-2026 staat de ontwikkeling van vijf tot tien systeemdemonstratoren, om op basis van de microchiptechnologie het TRL-niveau van de oplossingen te verhogen en de maturiteit van de systeemintegratie tussen halfgeleidertechnologie, hardware, software en toepassing te versterken. Een bijkomende investering is nodig om een versnelling te brengen in de ontwikkeling van de systeemoplossingen, gefinancierd enerzijds door imec.invest en anderzijds via een (voorgestelde) verhoging van de jaarlijkse Vlaamse overheidssubsidie met 30 miljoen euro voor de periode 2022-2026.
- **Actief in een groot aantal toepassingsgebieden.** Imec engageert zich in tal van toepassingsdomeinen gaande van slimme geneeskunde, industrie, energie, steden, mobiliteit, entertainment, onderwijs en agro-industrie. De groeiende rol van imec in vele uiteenlopende toepassingsdomeinen toont de ambitie om bij te dragen aan belangrijke maatschappelijke transitieën en opkomende technologieën in domeinen als gezondheid en klimaat, zoals naar voren gebracht in zowel de Vlaamse, Europese en internationale beleidsdoelstellingen. Het doel van de verdere ontwikkeling van de applicatiedomeinen is om partnerschappen te openen naar een bredere waaier van bedrijven, waarbij deze applicatiedomeinen ook samenwerkingsmogelijkheden moeten openen voor meer Vlaamse of Europese bedrijven of multinationale bedrijven met activiteiten in Vlaanderen.
- **Lagere verwachte inkomstengroei in de volgende convenantsperiode dan in de lopende periode.** Ondanks de sterke positie van imec en de strategische keuze om in te zetten op een combinatie van technologie en systeemoptimalisatie, blijft de verwachte groei van de contractinkomsten van 3,3% voor de periode 2022-2026 redelijk bescheiden en lager dan de afgelopen vijf jaar. Imec presenteert in haar strategie voor 2022-2026 een voorzichtig groeiscenario, gelet op enkele bedreigingen die zich zouden kunnen aandienen, zoals toenemende geopolitieke spanningen, de opkomst van grootschalige door de overheid gefinancierde concurrerende onderzoekscentra in de Verenigde Staten en China, de wereldwijd veranderende chipmarkt en de nood aan een krachtige EU-strategie hierrond, een verdere consolidatie in de halfgeleiderindustrie en digitale systeembedrijven en het economisch model van de wet van Moore⁴¹ dat steeds moeilijker te realiseren is.
- **Een meer centrale plaats voor de venturing-funnel.** In de lopende convenantsperiode heeft imec zich in haar valorisatiestrategie sterker gericht op de venturing-funnel dan in voorgaande periodes het geval was. In de imec-strategie 2022-2026 wordt de verdere versterking van het interne venturing-team als prioriteit naar voren geschoven, net als een verdere uitbouw van het imec.istart-model dat erkend wordt als een wereldwijde technologieversneller. Tot nu toe levert het FFTF – dat opgericht werd om financiering te voorzien voor de ontwikkeling van technologieplatformen tot een volwassen prototype – niet het aantal voorziene Special Purpose Vehicles⁴² (SPV) op. Het probleem is het complexe beheer van het fonds, samen met de discussies over de overdracht van Intellectual Property (IP) naar de SPV, wat een snelle

⁴¹ De wet van Moore houdt in dat de performantie van computerchips om de x jaar verdubbelt, en dit door meer transistoren en andere componenten in een geïntegreerde schakeling op de chip te plaatsen.

⁴² Een SPV is een vennootschap die slechts voor een enkele transactie wordt opgericht en gebruikt.

oprichting van de SPV verhindert, waardoor het risico bestaat dat het imec-platform haar first-mover-advantage zou kunnen verliezen ten aanzien van andere kenniscentra met vergelijkbare ambities.

- **Bijdrage van imec tot maatschappelijke transities.** Op basis van een screening van de verschillende langetermijnbeleidskaders (o.a. Visie 2050, Vizier 2030) blijkt er een grote link te zijn tussen deze beleidskaders en de imec-applicatiedomeinen. Om de potentieel grote bijdrage van imec tot deze beleidskaders ook effectief te benutten, is het belangrijk dat de Vlaamse overheid onder andere de ad-hoc-beleidsprojecten beter koppelt aan een strategische innovatieagenda en de verwachte rol van imec in de transversale beleidsprioriteiten van het W&I-beleid explicieter maakt.
- **Verbindende rol van imec in het Vlaamse W&I-ecosysteem.** Imec heeft de ambitie om een wereldleider te zijn met een sterke lokale voetafdruk. Deze lokale voetafdruk wordt in belangrijke mate bepaald door de verbindende rol die imec speelt in het Vlaamse innovatiesysteem en de samenwerking met haar multiple-helix-partners zoals de andere kennisinstellingen (incl. intersoc-samenwerkingen en NERF) en de industrie. De evaluatie toont aan dat het innovatie-ecosysteem nano-elektronica en digitale technologieën rond imec matuur is, maar dat er zeker nog groeipotentieel is. In het nieuwe convenant zal het belangrijk zijn om duidelijke verwachtingen op te nemen ten aanzien van de bijdrage van imec tot de groei van dit innovatie-ecosysteem, welke actielijnen hiertoe nodig zijn, welke actoren cruciaal zijn en welke spillovermogelijkheden er zijn.
- **Belang van overheidsfinanciering voor de imec-strategie.** Het aandeel van de basisfinanciering van imec door de overheid in de totale financiering van imec is gedaald, wat het succesvolle bedrijfsmodel van imec illustreert. Het dalende aandeel van de overheidsfinanciering en het zaagtandpatroon wijzen erop dat de gemaakte investeringen productief waren en resulteerden in stijgende contractinkomsten. In de imec-strategie 2022-2026 wordt gepleit voor een verhoging van de jaarlijkse overheidssubsidie met 30 miljoen euro om een stabiele basisfinanciering van minstens 20% van de totale inkomsten te bereiken zodat voldoende baanbrekend onderzoek kan worden verricht wat de langetermijngroei en excellentie van imec kan ondersteunen. Met betrekking tot de onderbouwing en toewijzing van de extra overheidsfinanciering wijst imec eveneens op de noodzaak aan eigen middelen (naast eventuele FFTF-financiering) die nodig zijn voor de ontwikkeling van de systeemdemonstratoren en de bijbehorende platformprogramma's.

2.1.1.2 Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande bevindingen werden een aantal aanbevelingen geformuleerd voor zowel imec als de Vlaamse overheid. De evaluatie van 2021 concludeerde – net als in 2016 – dat imec voor een strategisch uitermate belangrijke periode stond. In 2016 was een nieuw momentum aangebroken voor imec dat steunde op de verworven leiderspositie op wereldniveau in core-CMOS⁴³, de state-of-the-art-infrastructuurinvesteringen, de aanwezige pool van talent, de integratie met iMinds en het uitgebouwde ecosysteem met academische en industriële partners. Anno 2021 waren deze punten nog steeds relevant en konden deze aangevuld worden met enkele bijkomende opportuniteiten en uitdagingen als gevolg van de keuze van het imec-management om een versnelling hoger te schakelen wat betreft de ontwikkeling van systeemplatformen en systeemgebaseerde applicatiedomeinen. De evaluatie van 2021 concludeerde dat – om dit potentieel ten volle te benutten – een sterke

⁴³ CMOS is de afkorting van Complementary Metal-Oxide-Semiconductor. Het is een halfgeleidertechniek die gebruikmaakt van metaaloxideveldeffecttransistoren (meestal FET genaamd).

gecoördineerde aanpak tussen imec en de Vlaamse overheid nodig was en dit in een omgeving gekenmerkt door een versnelde twin-transitie van digitalisering en verduurzaming.

De aanbevelingen aan imec kunnen als volgt worden samengevat:

- **Wereldwijde uitmuntendheid en regionale impact.** Bestendig de positie van imec als global leader. Dit vereist bijkomende investeringen in:
 - De succesfactoren van imec: de voorsprong inzake cleanroom-infrastructuur en bijhorende apparatuur, de talentenpool en de partnerschappen met (globale) bedrijven en kenniscentra.
 - De imec-strategie 2022-2026 gebaseerd op vier pijlers als strategische keuze, waarbij de CMOS-technologie wordt aangevuld met geïntegreerde systeemoplossingen, mede ook met het oog op een diversificatie van de inkomstenbronnen.
 - Het toenemende belang van de combinatie van en het evenwicht tussen global leadership met het CMOS-programma en de versterkte regionale impact via de applicatiestrategie voor de komende periode.
- **Organisatorische uitdagingen**
 - Ontwikkel als imec-management een uitgewerkte visie voor het gehele digitale ecosysteem, vertrekkende vanuit de applicaties en de systeemplatformen, aangevuld met de gewenste partnerschappen en de ermee verbonden verdienmodellen en dit als basis om prioriteiten te stellen binnen het ruime palet aan mogelijke applicaties. Ook moet worden overwogen om de veelheid aan mogelijke toepassingsdomeinen te beperken in plaats van te verbreden om kracht in de diepte te ontwikkelen in plaats van in de breedte.
 - Besteed de nodige aandacht aan het duiden voor en het communiceren aan stakeholders hoe de balanced scorecard in evenwicht is en hoe prioriteiten worden bepaald. Dit zal de transparantie voor investeerders en andere belanghebbenden ten goede komen, wat op zijn beurt dan weer kan leiden tot het ontsluiten van nieuwe en/of bijkomende financieringsbronnen.
 - Verken de mogelijkheden van de imec-systeemdemonstratoren als platformen om collaboratieve onderzoeksnetwerken met andere onderzoekscentra zoals de andere SOC's, de universiteiten en wetenschappelijke instellingen, de speerpuntclusters, enz. verder te ontwikkelen en te structureren en het ecosysteem rond imec te laten doorgroeien.
 - Investeer verder in de strategische en organisatorische samenwerking met universitaire onderzoeksgroepen, die mede dankzij de iMinds-integratie en de structurering binnen de Digital and User Centric Solutions⁴⁴ (DUCS) die sterk is gegroeid. Installeer een SPOC binnen imec voor de geassocieerde labo's en dynamiseer het Coördinatiecomité met de Vlaamse universiteiten (CCU).
- **Uitbreiding van het O&O portfolio van imec**
 - Differentieer en beperk de risico's door het O&O-portfolio uit te breiden naar systeemplatformen die gericht zijn op een reeks van nieuwe toepassingsgebieden. De afhankelijkheid van het CMOS-programma aan inkomstenzijde kan verminderd worden door contracten af te sluiten over meerdere programma's met meer bedrijven uit diverse sectoren, en dit met partners uit de hele wereld maar ook in toenemende mate uit de EU en uit Vlaanderen.

⁴⁴ Acht van de voormalige iMinds universitaire onderzoeksgroepen werden geïntegreerd in de nieuwe imec-divisie Digital and User Centric Solutions (DUCS) bestaande uit volgende vier excellentiecentra: Connectiviteit, Veiligheid, Beeldverwerking en Sensorfusie, en Menselijke Technologieën.

- Stel prioriteiten voor elke innovatielaag op basis van de balanced-scorecard-benadering aangezien het moeilijk is om met de beschikbare middelen op alle lagen in de breedte te excelleren.
- Volwaardige systeemgebaseerde prototypes en oplossingen creëren, zal aanzienlijke investeringen en dus een strakke opvolging vergen. Ga ook voor een sterk partnerschapsmodel, met de industrie en onderzoekscentra in de specifieke domeinen, om deze systeemgebaseerde oplossingen te ontwikkelen.
- Blijf zoveel mogelijk bij de uitbouw van de toepassingsdomeinen kapitaliseren op de link met de core-CMOS-technologieën. Dit vormt de basissterkte van imec, en dus het domein waarin imec het verschil kan blijven maken.
- **Financiële stabiliteit op lange termijn.** Kies voor die applicatiedomeinen waar voldoende excellentie en kritische massa op systeemniveau aanwezig is, en waarvoor een businessmodel met meerwaarde ontwikkeld kan worden. Blijf tegelijk alert en wendbaar voor nieuwe applicatiedomeinen waar een verschil gemaakt kan worden.
- **Ecosysteemversterking**
 - Maak een proactieve strategische oefening van het aantrekken van nieuwe industriële partners over smart-applicatiedomeinen, en dit zowel binnen Vlaanderen als op Europees niveau. Deze oefening kan inzicht geven in het potentieel van de applicatiedomeinen als pijler binnen de nieuwe imec-strategie.
 - Investeer verder in het imec.icon-programma als hefboom om op een programmatorische wijze de samenwerking tussen imec en het Vlaamse bedrijfsleven te laten groeien.
 - Gebruik de beleidsprojecten die door imec in opdracht van de Vlaamse overheid worden georganiseerd om in een vroeg stadium de Vlaamse techbedrijven te betrekken. Op die manier kunnen deze bedrijven hun expertise lokaal opbouwen om daarna als showcase te gebruiken in het buitenland.
 - Blijf de spillover-effecten van de samenwerking met het lokale ecosysteem actief communiceren naar alle imec-stakeholders binnen de quadruple helix. Bouw dit draagvlak ook op Europees niveau versneld op.
 - Dynamiseer de Vlaamse Industrie Adviesraad (VIAR) als overlegplatform met het Vlaamse bedrijfsleven.
- **Diversificatie in de financieringsbronnen**
 - Wees ambitieus met de diversificatie van financieringsbronnen om niet te afhankelijk te zijn van commercieel gefinancierd onderzoek. Als de wereldwijde status van imec als onafhankelijk strategisch onderzoekscentrum aangetast wordt, hypothekeert dit paradoxaal genoeg de aantrekkelijkheid van imec als onderzoekspartner op de langere termijn.
 - Zet in op een aanzienlijke uitbreiding van de EU-financiering. Daarvoor zal een uitgedokterde EU-strategie nodig zijn, in de richting van andere EU-onderzoekscentra, een versterking van de samenwerking met Europese bedrijven, evenals coalities met andere EU-lidstaten. Imec verdient op EU-vlak een sterkere erkenning als flagship-onderzoekscentrum.
- **NERF en intersoc-samenwerking.** Blijf betrokken bij NERF en andere intersoc-samenwerkingen want deze samenwerkingen zorgen voor spillover-effecten. Gezien de strategische keuze van systeemplatformen en applicatiedomeinen, zal samenwerking tussen imec en andere

onderzoekscentra intenser worden. Haal ontbrekende kennis bij andere kenniscentra als die daar aanwezig is.

De aanbevelingen aan de Vlaamse overheid kunnen als volgt worden samengevat:

- **Rol van imec als technology enabler.** Ontwikkel meer dan tot dusver een duidelijke visie over de verwachte bijdrage van imec aan de strategische innovatieagenda van Vlaanderen. In de huidige sociaal-politieke context bevelen we volgende richtingen aan:
 - Duurzaamheid als link tussen de imec-visie en het Vlaamse beleid inzake duurzame groei. Met haar slimme applicatiedomeinen levert imec vandaag reeds een bijdrage tot acht SDG-doelstellingen.
 - Uitvoering van een programmatorisch (eerder dan projectmatig) post-COVID-19-herstelbeleid en EU-herstelplan waar digitaal-groen-gezondheid de rode draad vormen en waaraan imec als technology enabler een strategische bijdrage kan leveren.
 - Ontwikkeling van een Vlaams innovatie-ecosysteem in nano-elektronica en digitale technologieën door de krachten te bundelen ten aanzien van de Europese Unie en proactief in te spelen op de nieuwe EU-programma's die ontwikkeld worden met focus op digitale technologieën en zijn toepassingen.
 - Incentiveer imec om haar volle bijdrage te leveren tot de prioriteiten van het transversaal innovatiebeleid, bv. met betrekking tot de STEM-agenda, wetenschapscommunicatie, open data, open science en FRIS.
- **Impact naar een duurzame economie**
 - Moedig imec aan om op basis van de imec-strategie 2022-2026 een gezamenlijke ambitie met bijhorend actieplan te ontwikkelen voor het volledige digitale ecosysteem dat op een termijn van vijf jaar kan worden ontwikkeld. In dit proces moet overwogen worden om de waaier van applicatiedomeinen te beperken in plaats van te verbreden om zo sneller een referentiepositie op wereldniveau te kunnen uitbouwen.
 - Zorg voor een gepaste governance om een meer intensieve samenwerking met de speerpuntclusters structureel te verankeren.
 - Definieer de rol van imec goed voor beleidsprojecten en gebruik dergelijke programma's als hefboom om de expertise in het ecosysteem te mobiliseren, zoals ook gebeurd is in het AI-programma. Bij de uitvoering van een dergelijk programma kan ten aanzien van Vlaamse techbedrijven gewerkt worden met een open marktconsultatie.
- **Imec's wereldwijde reputatie en netwerken**
 - Dokter samen met Flanders Investment & Trade (hierna: FIT) een strategie uit om vervolginvesteringen van systeembedrijven in Vlaanderen te verankeren, aansluitend op de O&O-samenwerking met imec. Bedrijven als Google, Apple, Facebook hebben hun EU-vestigingen momenteel vooral in Ierland en Nederland waar ze tienduizenden jobs creëren.
 - Valoriseer de reputatie van imec voor het aantrekken van risicokapitaal van grote venturefondsen om zo te komen tot een versnelde doorgroei van imec spin-offs en techbedrijven. Dit is een belangrijke kans voor de komende vijf jaar.
 - Trek internationale talenten aan, niet alleen jonge talenten maar ook meer senior profielen (voor de ontwikkeling van de imec-applicatiedomeinen).
- **Positionering als een EU-flagship-onderzoekscentrum.** Positioneer imec als een EU-flagship-onderzoekscentrum, om zo de positie van Europa op het gebied van nano-elektronica en digitale technologie te versterken. Ondersteun dit zowel politiek als financieel. Identificeer

partnerlanden die deze strategie delen en een regio-overschrijdende samenwerking willen uitbouwen.

- **Meer inzetten op venturing als valorisatiespoor**
 - Oormerk eventuele bijkomende investeringen in het venturing-spoor en de platformstrategie van imec via een apart budget en monitor het met een aparte set van KPI's.
 - Zorg voor een adequate monitoring van de bijkomende investeringen in de systeemdemonstratoren met duidelijkheid over de geplande pipeline en de evolutie, de relatie met imec.invest en FFTF, en de bestemming van de meerwaarde bij succes.
- **Ontwikkeling van het imec-ecosysteem**
 - Installeer een periodiek overleg tussen het imec-management en de Vlaamse overheid op het hoogste niveau om de mogelijkheden van digitale technologieën bij het aanpakken van post-COVID-19-uitdagingen te optimaliseren.
 - Zorg voor een beter functioneren van de overlegplatformen VIAR en CCU. De uitdaging voor imec is om deze platformen beter te laten functioneren.
 - Verzekert dat er een SPOC op hoog niveau is voor de samenwerking met de geassocieerde labo's, net zoals dit het geval is bij de DUCS.
- **Investering in imec als onafhankelijke SOC**
 - Behoud de basisfinanciering ten bedrage van de huidige 110 miljoen euro, maar deel deze op in twee delen: 77 miljoen euro voor strategisch basisonderzoek (gericht op wetenschappelijke excellentie) en 33 miljoen euro voor investering in kennistransfer en de ontwikkeling van het lokale ecosysteem (gericht op regionale impact).
 - Wat betreft de vraag naar een opstap van 30 miljoen euro in de jaarlijkse subsidie aan imec voor de versnelde opbouw van systeemdemonstratoren, erkennen we samen met het expertenpanel dat dit het juiste moment is om het onderzoek in systeemplatformen op te voeren. Ook is het aangewezen om zich daarbij te richten op bestaande, sterke ecosystemen in Europa die een Europese valorisatie kunnen ondersteunen.
- **Set van KPI's**
 - De KPI's die worden afgesproken, hangen af van wat er bereikt moet worden, in lijn met wat in de imec-strategie 2022-2026 staat en met de impact die de Vlaamse overheid van imec verwacht.
 - Er wordt een KPI-systeem voorgesteld rond vijf clusters, rekening houdend met de structurering van de overheidssubsidie aan imec, met name wetenschappelijke excellentie, regionale impact, financiële hefboom, systeemdemonstratoren en smart applicaties en bijdrage van imec tot SDG's en relancebeleid.

2.1.2 Convenant 2022-2026

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 het ontwerp van convenant 2022-2026 goed tussen het Vlaamse Gewest en imec (VR 2021 1712 DOC.1495). Dit convenant werd afgesloten in overeenstemming met de bepalingen van het W&I-decreet (zie sectie 1.1) en heeft tot doel om de samenwerking tussen de Vlaamse overheid en imec te regelen. Deze overeenkomst legt de verbintenissen (afspraken, rechten en plichten) vast voor de uitvoering van de opdracht door imec en de ondersteuning van de Vlaamse overheid daarvoor.

2.1.2.1 Strategische en operationele doelstellingen en KPI's

Artikel 6 van het convenant legt de strategische en operationele doelstellingen vast die imec dient te realiseren. De strategische doelstellingen⁴⁵ (SD) van imec zijn:

- SD 1. Het verrichten van grensverleggend strategisch onderzoek inzake nano-elektronica en digitale technologie om de bouwblokken te ontwikkelen die bijdragen tot een beter leven in een duurzame maatschappij.
- SD 2. Nieuwe ontwikkelingen via partnerships of start-ups naar de markt brengen en bedrijven en universiteiten helpen om toegang te krijgen tot de nieuwe technologieën.

Om bovenstaande strategische doelstellingen te realiseren, zijn volgende operationele doelstellingen (OD) vastgelegd voor imec:

- OD 1. Het aangaan van wereldwijde partnerships in marktdomeinen waar nanotechnologie, digitale technologie en digitale systeemtechnologie en innovatie belangrijk zijn, om technologische oplossingen te ontwikkelen die relevant zijn voor de industrie en die de competitieve positie en uitstraling van Vlaanderen versterken.
- OD 2. Het uitvoeren van vraaggedreven onderzoek en laagdrempelige kennisverspreiding door middel van imec.icon en het bredere VLAIO-instrumentarium.
- OD 3. Het bevorderen van de samenwerking en de coördinatie tussen de Vlaamse universiteiten op het vlak van het onderzoek inzake nanotechnologie en digitale technologie en met de universiteiten naar samenwerking streven in een partnerschap.
- OD 4. Het bevorderen van disseminatie van nieuwe technologieën naar universiteiten, bedrijven en de publieke sector in Vlaanderen.
- OD 5. Het uitwisselen van ideeën en informatie en samenwerking met andere industrie-georiënteerde onderzoeks- en ontwikkelingscentra, zowel binnenlandse als buitenlandse.
- OD 6. De uitbouw van een geïntegreerde groep imec, zijnde een geheel van rechtspersonen waarmee imec is verbonden, overeenkomstig het groepsbeleid en de groepsstrategie die binnen de imec groep worden vastgelegd.
- OD 7. Alle activiteiten die rechtstreeks of onrechtstreeks met bovenvermelde activiteiten verband houden.

De operationele doelstellingen voor de periode 2022-2026 zijn vervolgens vertaald naar Kritieke Prestatie-Indicatoren (KPI's) volgens drie assen: Uitmuntendheid, Regionale Impact en Hefboomwerking (cf. artikel 7 van het convenant):

Uitmuntendheid	KPI 1. Aantal peer reviewed publicaties
	KPI 2. Octrooien: aantal eerste indieningen
	KPI 3. Aantal doctorandi
Regionale Impact	KPI 4. Aantal nieuwe spin-offs (cumulatief)
	KPI 5. Incubatiewerking: nieuwe imec.istart-bedrijven
	KPI 6. Inkomsten uit samenwerking met ondernemingen uit de regio
	KPI 7. Partnerships met entiteiten uit de regio
Hefboomwerking	Inkomsten uit internationale programma's (kwalitatieve KPI)

Deze KPI's worden gebruikt voor de jaarlijkse voortgangscontrole van de realisatie van de doelstellingen. Voor KPI's 1 t.e.m. 7 zijn jaarlijkse streefwaarden vastgelegd, terwijl over de KPI rond

⁴⁵ Deze strategische doelstellingen zijn ook overgenomen in de BBT (zie sectie 1.4).

hefboomwerking jaarlijks op een beschrijvende manier gerapporteerd wordt (en waar mogelijk cijfermatig onderbouwd).

Daarnaast wordt eveneens verwacht dat imec – binnen de as “Regionale Impact” – volgende doelstellingen realiseert (en dit al dan niet in samenwerking met andere actoren):

- Streven naar een structurele samenwerking binnen Vlaanderen met andere SOC's, universiteiten of kennisinstellingen en ook inhoudelijk bijdragen tot het clusterbeleid in Vlaanderen.
- Een keer om de twee jaar zal imec een event organiseren waar andere sectoren dan de klassieke ICT-sector worden uitgenodigd om na te gaan waar de technologieën die ontwikkeld worden binnen imec kunnen leiden tot bijkomende innovatie in toepassingen die niet standaard binnen imec worden bekeken.
- Naast de bestaande communicatie-initiatieven zal imec extra aandacht besteden aan outreachactiviteiten waarbij een innovatiethema naar een breed publiek gebracht wordt. Het betreft uitdagende actuele maatschappelijke thema's waaraan imec een belangrijke bijdrage levert door de ontwikkeling van bouwblokken die bijdragen tot een beter leven in een duurzame maatschappij.
- Imec zal haar internationaal netwerk aanwenden om FIT te ondersteunen in haar doelstellingen.
- Ondersteuning van het Vlaams industrieel innovatiebeleid. Imec streeft een maximale impact na van haar technologie en kennis in de industrie, onder meer door inspiratie, begeleiding en advisering. Daarom zal imec nauw samenwerken met de Vlaamse speerpuntclusters en andere gelijkwaardige initiatieven. Naast de interactie met de speerpuntclusters onderhoudt imec reguliere contacten met vertegenwoordigers van de Vlaamse industrie.
- Om gelijke tred te houden met de snelle digitalisering en verdere mediatisering van onze samenleving zet imec in op een daadkrachtig en verankerd beleid inzake mediawijsheid en digitale inclusie en geletterdheid. Imec host daartoe het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid en werkt hiervoor samen met het beleidsdomein Media. Aansturing en basisfinanciering gebeuren door het beleidsdomein Media.
- Imec zal de zorgsector, het bedrijfsleven en overheden ondersteunen om nieuwe technologieën en ICT-oplossingen te toetsen op de correcte implementatie van (internationale) standaarden. Imec zal meewerken aan de uitbouw van Open Health Data Spaces Flanders en een Health & Care Data Space voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Imec zal ook zijn rol als expertisecentrum eGezondheid bestendigen.
- Imec zal de onderzoeksinspanningen in het domein smart education verderzetten om zo de digitale transformatie van zowel het onderwijs als van opleiding en training verder te helpen vormgeven.
- Digitalisering ten behoeve van transversale maatschappelijke beleidsuitdagingen. Imec is een strategische partner bij het aanpakken van transversale maatschappelijke beleidsuitdagingen (ook wel wicked problems genoemd) door de Vlaamse overheid en dit via digitalisering. Imec tekent hiervoor een behoefte- en datagedreven aanpak uit, gestoeld op onderzoek en innovatie, in partnerschap met de Vlaamse overheid. Bij aanvang van het convenant ligt de focus op innovatieve digitale transformatie in de domeinen Duurzame Leefomgevingen, Mobiliteit & Logistiek en Publieke Gezondheidszorg en het uittekenen van de technologische onderbouw van deze uitdagingen.

Daarnaast heeft imec ook nog enkele aanvullende opdrachten die zijn vastgelegd in artikel 11 van het convenant. Zo wordt verwacht dat imec zich ertoe verbindt om bij te dragen tot de open-data-

doelstellingen van de Vlaamse overheid, alsook actief meewerkt aan het Vlaamse open-science-beleid. Imec dient ook mee te werken aan het FRIS-onderzoeksportaal voor de ontsluiting van onderzoeksinformatie. Verder dient imec zich ook in te schakelen in het wetenschapscommunicatiebeleid (zie sectie 1.5.2). Er wordt eveneens van imec verwacht dat het de samenwerking met en coördinatie tussen de Vlaamse universiteiten en hogescholen op het vlak van onderzoek over nanotechnologie en digitale technologie bevordert. Tot slot dient imec volgehouden en aangescherpte aandacht te hebben voor kennisveiligheid gezien de snel veranderende geopolitieke situatie, waar imec ook actief moet bijdragen aan de voorbereidingen van een Vlaams beleid rond kennisveiligheid in de schoot van de werkgroep kennisveiligheid van het EU-platform.⁴⁶

2.1.2.2 Financiële engagements

Artikel 13 van het convenant stelt dat de Vlaamse overheid – binnen de mogelijkheden van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde begroting – het engagement aangaat om imec van financiering te voorzien. In de Vlaamse begroting worden jaarlijks volgende subsidies⁴⁷ ingeschreven:

- Een jaarlijkse werkingssubsidie aan imec die gelijk is aan het basisbedrag van 127,611 miljoen euro (dit is een recurrent opstap van 15 miljoen euro t.o.v. het convenant 2017-2021).
- Vanaf 2023 wordt de jaarlijkse subsidie verhoogd met 8 miljoen euro (recurrente opstap).
- Voor 2022, 2023 en 2024 een eenmalige jaarlijkse subsidie voor investeringen van 2 miljoen euro.
- Eind 2024/begin 2025 wordt op basis van een tussentijdse evaluatie over de aanwending van de opstapmiddelen en de investeringsmiddelen beslist over een bijkomende recurrente opstap van 5 miljoen euro en het converteren van de jaarlijkse investeringsmiddelen van 2 miljoen euro in een recurrente opstap.

In artikel 14 van het convenant is bepaald waaraan imec de jaarlijkse subsidie mag besteden en is ook een verdeelsleutel vastgelegd voor de belangrijkste categorieën van activiteiten waartoe de subsidie kan worden aangewend. De uitbetaling van de subsidie is vastgelegd in artikel 15 van het convenant. 90% van de jaarlijkse subsidie wordt uitbetaald in vier schijven. Het resterende saldo van 10% (voorwaardelijke schijf) wordt uitbetaald binnen 60 kalenderdagen na de ontvangst en goedkeuring door het departement van het te leveren bewijs over de correcte besteding ervan en over de realisatie van de vooropgestelde doelstellingen op basis van de KPI's en aanvullende opdrachten zoals vastgelegd in artikel 11 van het convenant (zie sectie 2.1.2.1). Het schema dat hierbij gevolgd wordt, wordt weergegeven in Tabel 1. Imec mag maximaal 20% per jaar van de subsidie overdragen als reserve naar het volgende werkingsjaar, waarbij de totale gecumuleerde reserve maximaal 50% van de jaarlijkse laatste subsidie mag bedragen.

⁴⁶ Het Vlaams Platform voor Europese Programma's (hierna: EU-platform) werd opgericht in 2021 en groepeerde de quadruple-helix-actoren (d.i. overheid, kennisinstellingen, industrie, maatschappelijke middenveld) in Vlaanderen in één overkoepelend platform. Het doel van het VEP is om: (1) op gecoördineerde en gebalanceerde manier de belangen van de Vlaamse overheids- en andere actoren die (willen) participeren in Europese EWI-gerelateerde subsidieprogramma's en ondersteunende initiatieven te behartigen, (2) op een structurele en transparante manier Vlaamse overheids- en andere actoren te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van Europees EWI-beleid, en (3) op een informele manier de wederzijdse kennismaking en netwerking tussen (vertegenwoordigers van) Vlaamse overheids- en andere actoren actief rond Europees EWI-beleid bevorderen. Het EU-platform is samengesteld uit één stuurgroep en vier thematische werkgroepen, waaronder een werkgroep inzake kennisveiligheid. Meer informatie over het EU-platform is [hier](#) beschikbaar.

⁴⁷ De subsidiebedragen worden jaarlijks – en voor het eerst bij de start van het volgende begrotingsjaar – vermeerderd met de gezondheidsindex (waarbij de referentiedatum 1 januari 2022 is).

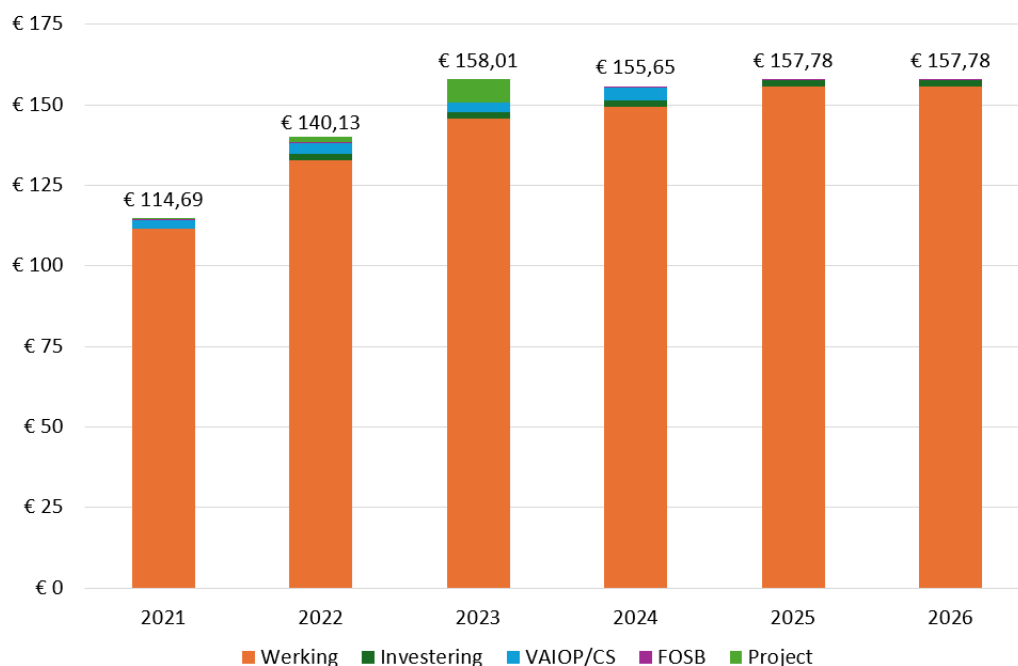
Tabel 1. Schema uitbetaling subsidie (voorwaardelijke schijf)

Indien de vooropgestelde resultaten zijn behaald voor:	Dan wordt volgend percentage van het saldo uitbetaald:
Minstens 6 van de 7 KPI's	100%
Minstens 5 van de 7 KPI's	70%
Minstens 4 van de 7 KPI's	40%
Minder dan 4 van de 7 KPI's	0%

Bron: Convenant 2022-2026

Grafiek 1 geeft een overzicht van de subsidies die voor de periode 2021-2026 voor imec zijn vastgelegd (VAK⁴⁸) in de Vlaamse begroting, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen convenantsmiddelen (werking en investering, zie sectie 2.1.2.2), subsidies voor deelname aan (de onderzoeksluiken van) de Vlaamse Beleidsplannen AI en Cybersecurity (VAIOP/CS, zie secties 1.5.3 en 1.5.4) en aan het Vlaams Beleidsplan Open Science (FOSB) en projectsubsidies. In tegenstelling tot de vorige convenantperiode (2017-2021) maakt de NERF-subsidie⁴⁹ niet langer deel uit van de werkingsmiddelen van het huidige convenant. Tabel 2 in Bijlage B geeft een gedetailleerd overzicht weer van alle subsidies, de subsidiebedragen en op welke artikelen ze per begrotingsjaar werden/worden aangerekend (incl. uitgevoerde betalingen).

Grafiek 1. Subsidies voor imec (VAK, M€, 2021-2025)

Bron: Eigen voorstelling op basis van begrotingscijfers van het Departement WEWIS (situatie op 08/07/2025). De categorie Project omvat subsidies voor het Impulsprogramma Ruimtevaart (zie sectie 1.5.5), subsidies voor SolidLab Vlaanderen (zie sectie 2.2) en de cofinanciering voor deelname aan het CitCom.ai-consortium (zie sectie 2.2). Merk op dat het jaar 2021 geen deel uitmaakt van de huidige convenantperiode (2022-2026), maar is meegenomen als referentie.

⁴⁸ 2. De vastleggingskredieten (hierna: **VAK**) zijn de kredieten ten belope waarvan bedragen tijdens het begrotingsjaar kunnen worden vastgelegd op grond van verbintenissen die ten laste komen van de Vlaamse deelstaatoverheid.

⁴⁹ Artikels 17 en 18 van het convenant beschrijven de structuur, aansturing en KPI's van NERF dat sinds 2022 een VIB-onderzoekscentrum is.

2.1.2.3 Addendum

Artikel 11 van het convenant stelt dat de Vlaamse overheid imec ook kan belasten met bijzondere opdrachten, op voorwaarde dat deze binnen het in het W&I-decreet erkende maatschappelijke doel van imec passen. Deze bijzondere opdrachten worden geregeld via een addendum aan het convenant. Binnen dit kader keurde de Vlaamse Regering op 10 juni 2022 een addendum goed bij het convenant tussen imec en het Vlaamse Gewest inzake Zorg en Gezondheid (VR 2022 1006 DOC.0632).

Deze bijzondere en aanvullende opdracht heeft als doel om in te zetten op de realisatie van een Vlaams eGezondheidsbeleid (zie ook sectie 2.1.2.1) en resulteert in acties die gegroepeerd zijn volgens drie generieke activiteiten:

1. Aanbieden en beheren van een interoperabiliteits- en validatielabo.
2. Ondersteuning geven bij de realisatie en gebruik van Vitalink voor digitale gegevensdeling in de zorg- en hulpverlening.
3. Ondersteuning geven in de uitvoering van een beleid eGezondheid Vlaanderen.

Voor de uitvoering van deze bijzondere en aanvullende opdracht wordt een subsidie van 500.000 euro voorzien vanuit het Departement Zorg.

2.2 Beslissingen Vlaamse Regering

In de periode 2022-2026 keurde de Vlaamse Regering nog een aantal bijkomende activiteiten, overeenkomsten en/of subsidies goed met imec en dit binnen verschillende beleidsdomeinen.

- **Mediawijs, Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid.** De Vlaamse Regering keurde op 18 februari 2022 de nieuwe subsidieovereenkomst 2022-2025 goed tussen de Vlaamse Gemeenschap en imec voor Mediawijs, het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid (zie sectie 2.1.2.1) (VR 2022 1802 DOC.0177). De subsidieovereenkomst verlengt de werking van Mediawijs dat als doel heeft om ervoor te zorgen dat alle Vlaamse burgers over de nodige kennis, vaardigheden en attitudes beschikken om zich digitaal en mediawijs te bewegen in onze sterk gemediatiseerde en gedigitaliseerde samenleving en dit met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen. Vervolgens keurde de Vlaamse Regering op 31 mei 2024 een addendum goed bij deze subsidieovereenkomst rond het project Nieuws in de klas (VR 2024 3105 DOC.0818).
- **CitCom.ai-consortium.** Op 9 december 2022 keurde de Vlaamse Regering de algemene opzet van de deelname van imec aan het Europese CitCom.ai-consortium goed (VR 2022 0912 DOC.1366). Hiervoor wordt een subsidie van 1,76 miljoen euro voorzien voor de periode 2023-2027. Het Europese Consortium CitCom.ai kadert in het Digital Europe Programme⁵⁰ en voorziet test- en experimenteerruimte om AI-systemen te testen in een realistische stadsomgeving om deze sneller naar de markt te kunnen brengen. In dit project zal imec als centraal knooppunt fungeren in het testen van AI- en datagedreven toepassingen in het domein van stedelijke mobiliteit en logistiek.
- **SolidLab Vlaanderen.** De Vlaamse Regering besliste op 8 december 2023 om het SolidLab Vlaanderen-programma – een van de EWI-projecten die gefinancierd werd met middelen van het relanceplan Vlaamse Veerkracht (zie sectie 1.5.1) – verder te financieren (VR 2023 0812 DOC.1676). Het programma zet in op technologisch, maatschappelijk en applicatie-onderzoek om persoonlijke datakluisen mogelijk te maken door een unieke Vlaamse

⁵⁰ Zie voetnoot 15.

datatech-expertise via universitaire onderzoeksgroepen, imec, (het Vlaams Datanutsbedrijf) Athumi en Digitaal Vlaanderen.

- **Proeftuin – Technologie voor werkbaar werk in zorg- en welzijnssectoren.** De Vlaamse Regering kende op 22 december 2023 3,15 miljoen euro subsidie toe aan Flanders Make, imec, PXL, Thomas More en UC Leuven-Limburg voor de uitvoering van het project Proeftuin – Technologie voor werkbaar werk in zorg- en welzijnssectoren (VR 2023 2212 DOC.1872). Het doel van dit proeftuinproject is om bestaande en nieuwe (maar mature) technologische hulpmiddelen aan te wenden, te testen en te evalueren om de werkbaarheid van het personeel binnen zorg- en welzijnsvoorzieningen te verbeteren, hen bij te scholen en op te leiden, om hen te ondersteunen en te versterken in hun competenties en taken.
- **Project Masterplan Energie.** De Vlaamse Regering kende op 22 december 2023 een subsidie van 3,21 miljoen euro toe aan imec ter ondersteuning van het project Masterplan Energie (VR 2023 2212 DOC.1979). Het project omvat restwarmterecuperatie, grootschalige warmtepompen voor de opwaardering van restwarmte en de aanleg van een energie-efficiënte stadsverwarming in Leuven.
- **R&D-pilootlijn voor chiptechnologie bij imec.** De Vlaamse Regering besliste op 23 november 2023 om een bedrag van 750 miljoen – dat ingeschreven was voor leningen naar aanleiding van de energiecrisis – te herverdelen om te investeren in een nieuw op te richten infrastructuurvehikel genaamd imec EU pilot line nv (VR 2023 2311 DOC.1576). Op 9 februari 2024 werd vervolgens de instap van de Vlaamse overheid in imec EU pilot line nv goedgekeurd (d.i. inkoop van aandelen in imec EU pilot line nv met de Vlaamse overheid als meerderheidsaandeelhouder), alsook de kapitaalverhoging ten belope van 750 miljoen (VR 2024 0902 DOC.0183). Gelijktijdig met de ingang van de kapitaalverhoging trad een leaseovereenkomst in werking waarbij imec de infrastructuur van imec EU pilot line nv leaset om zo een inkomstenstroom te verzekeren die het rendement op de Vlaamse aandelen onderbouwt. Op 20 december 2024 besliste de Vlaamse Regering om de finale definitieve rentevoet voor de cofinanciering van imec EU pilot line nv vast te leggen op 3,62% (VR 2024 2012 DOC.1313).
- **Vlaamse Chips Joint Undertaking Competence Center.** Op 21 juni 2024 besliste de Vlaamse Regering om in te tekenen op een Europese oproep gericht op het uitbouwen van een netwerk van competentiecentra in het kader van de European Chips Act (VR 2024 2106 DOC.0945). Als het Vlaamse voorstel geselecteerd wordt door de Europese Commissie, zal de Vlaamse Regering vanaf 2025 de nodige middelen voorzien voor het Vlaamse Chips Joint Undertaking Competence Center (dat bestaat uit de universiteiten KU Leuven, UGent, VUB en UAntwerpen). Dit competentiecentrum zal flankerende activiteiten opnemen bij het Europees aanwenden van pilootinfrastructuren voor micro-elektronica. Vervolgens besliste de Vlaamse Regering op 4 april 2025 een subsidie van 2,8 miljoen euro toe te kennen aan KU Leuven, UGent, VUB en UAntwerpen voor de werking van het Chips Joint Undertaking Competence Center en dit met imec-participatie (VR 2025 0404 DOC.0219).
- **Projectsubsidie voor verantwoorde AI en EdTech.** De Vlaamse Regering kende op 20 december 2024 een subsidie van 881.000 euro toe aan imec voor een project dat inzet op cocreatie met onderwijsinstellingen, (EdTech-)bedrijven en onderzoekers om te komen tot verantwoorde AI-toepassingen in diverse leercontexten. Met dit project wil imec enerzijds de ontwikkeling van vier bottom-up bedachte AI-systemen ondersteunen op basis van geïdentificeerde noden van het hoger- en volwassenonderwijs. Anderzijds wil het komen tot de uitwerking van generieke bouwblokken die als handvaten kunnen dienen voor toekomstige AI-innovaties in hoger- en volwassenonderwijs.

3 AANLEIDING VOOR EN BEPALINGEN BETREFFENDE DE EVALUATIE VAN IMEC

3.1 W&I-decreet

Conform artikel 35 van het W&I-decreet (zie sectie 1.1) dient *“de Vlaamse Regering erop toe te zien dat de algemene werking van de SOC’s vóór het verstrijken van het lopende convenant geëvalueerd wordt aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen en indicatoren. De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van het convenant.”*

3.2 Convenant 2022-2026 (incl. addendum)

Artikel 21 van het convenant 2022-2026 tussen het Vlaamse Gewest en imec (zie sectie 2.1.2) gaat in meer detail in op de inhoudelijke en praktische invulling van de evaluatie zoals vastgelegd in het W&I-decreet (zie sectie 3.1). Samengevat kan worden gesteld dat het convenant tussen het Vlaamse Gewest en imec voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 het uitgangspunt vormt van de in de eerste helft van 2026 geplande evaluatie van imec. Het laatste jaar van de vorige convenantsperiode 2017-2021 maakt eveneens onderdeel uit van deze evaluatie, aangezien de resultaten voor dat jaar slechts gedeeltelijk werden meegenomen in de vorige evaluatie van 2021.

Concreet dient de algemene werking van imec voor het verstrijken van het convenant geëvalueerd te worden aan de hand van de strategische en operationele doelstellingen, de KPI's en eventuele andere vooropgestelde doelstellingen vermeld in het convenant. Hierbij moet het algemeen beleidskader vermeld in artikel 4 van het convenant (zie hoofdstuk 1) – alsook de evolutie daarin – in overweging worden genomen. Artikel 6 van het addendum bij het convenant inzake Zorg en Gezondheid (zie sectie 2.1.2.3) stelt dat de evaluatie van het addendum deel uitmaakt van de evaluatie van het convenant zoals beschreven in artikel 21 van het convenant 2022-2026 tussen imec en het Vlaamse Gewest.

De evaluatie dient in principe rekening te houden met:

- Het institutionele strategisch plan;
- Het behalen van de strategische en operationele doelstellingen en KPI's;
- Het uitgevoerde personeels-, diversiteits- en inclusiebeleid;
- De jaarverslagen die imec tijdens de duur van het convenant heeft bezorgd;
- Het zelfevaluatie-rapport dat imec heeft opgesteld;
- De (resultaten van de) vorige evaluatie van 2021;
- Het beleidsplan wetenschapscommunicatie;
- Een bibliometrische en technometrische analyse;
- Het oordeel van een internationaal panel van experts dat daarvoor o.a. een bezoek ter plaatse brengt;
- Een benchmarking met andere vergelijkbare instellingen;
- Een analyse van de wetenschappelijke, technologische, maatschappelijke en (eventuele) beleidsmatige impact van de activiteiten van imec in het algemeen en op het Vlaamse maatschappelijke (en economische weefsel) m.b.t. wetenschap, technologie en innovatie in het bijzonder.

De evaluatie zal door het (voormalige) Departement EWI georganiseerd en gefinancierd worden en moet afgerond zijn op 30 juni 2026.⁵¹ Hiertoe zal het departement de gepaste evaluatie-organen aanstellen die over de expertise beschikken om de activiteiten, de resultaten en het potentieel van imec vakkundig te beoordelen.⁵² De nadere bepalingen over de inhoud van de geplande evaluatie en de reikwijdte ervan worden uiterlijk in het voorlaatste jaar (2025) van het convenant opgesteld door het departement en toegelicht aan imec.

Het (voormalige) Departement EWI zal aan imec een richtlijn/leidraad aanreiken voor het opstellen van de zelfevaluatie⁵³ die dient te bestaan uit zowel een ex-post- als een ex-antegedeelte. Het ex-antegedeelte van de zelfevaluatie behelst het opstellen van een ontwerp van beleidsplan of strategisch plan voor de periode die volgt op de looptijd van het huidige convenant. Het ontwerp van beleidsplan of strategisch plan voor de periode 2027-2031 zal mee beoordeeld worden in het kader van de evaluatie van imec. De volledige zelfevaluatie wordt beschouwd als een werkdocument dat input levert voor de evaluatie. Na de evaluatie kan de zelfevaluatie, voornamelijk het ex-antegedeelte, verder evolueren tot een definitief beleidsplan of strategisch plan.

3.3 Vlaamse Codex Overheidsfinanciën

De Vlaamse Codex Overheidsfinanciën⁵⁴ (hierna: **VCO**) bundelt sinds 2020 alle verschillende wetten en afspraken die betrekking hebben op de begroting, boekhouding, rekeningen en rapporteringen van de Vlaamse overheid. Volgens artikel 76/1 van het decreet houdende de VCO van 29 maart 2019 moeten vanaf 2023 alle bestaande en nieuwe subsidiekaders per periode van vijf jaar een keer onderworpen worden aan een beleidsevaluatie.⁵⁵ Het inhoudelijk bevoegde beleidsdomein staat in voor de evaluatie. Concreet betekent dit dat voor de bestaande subsidiekaders binnen een periode van vijf jaar – te rekenen vanaf 1 januari 2023 – de eerste beleidsevaluatie moet plaatsvinden en de bestaande subsidiekaders daarop moeten zijn afgestemd. Voor nieuwe subsidiekaders, die tot stand gekomen zijn na 1 januari 2023, gebeurt de beleidsevaluatie de eerste keer uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van het betrokken subsidiekader. Na die evaluatie is er een uitdrukkelijke goedkeuring door de Vlaamse Regering nodig om de subsidie, al dan niet in gewijzigde vorm, verder te zetten. Dit betekent ook dat de beslissing van de Vlaamse Regering een verlenging van telkens maximaal vijf jaar kan opleveren.

Volgens artikel 75/2 van het besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van de VCO van 29 maart 2019 (hierna: **BVCO**) dient een beleidsevaluatie te voldoen aan de volgende voorwaarde:

- 1° Het onderzoek maakt duidelijk welk subsidiekader of welke subsidie wordt onderzocht en wat de doelstellingen van dat subsidiekader of die subsidie zijn.

⁵¹ In overleg met de dossierbehandelaar bij het Departement WEWIS en (vertegenwoordigers van) imec werd afgesproken op de oplevering van de evaluatie te vervroegen naar 29 mei 2026 (zie sectie 6.2.5).

⁵² De evaluatiepraktijk van het evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU en Internationaal O&O&I-beleid van het Departement WEWIS is [hier](#) beschikbaar.

⁵³ De hoofdlijnen voor de geplande evaluatie van 2026 en de richtlijn voor het opstellen van de zelfevaluatie werden op 30 juni 2025 toegelicht aan vertegenwoordigers van imec. De richtlijn voor de op te stellen zelfevaluatie door imec is beschikbaar in bijlage A.

⁵⁴ Meer informatie over de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën is [hier](#) beschikbaar.

⁵⁵ De regeling rond beleidsevaluaties is niet van toepassing op toelagen. Dit betekent dat toelagen volledig onder de verantwoordelijkheid en controle van de bevoegde minister vallen.

- 2° Het onderzoek⁵⁶ geeft antwoord op de vraag in welke mate het beleid dat met het subsidiekader of de subsidie wordt beoogd en de uitgaven die daarmee samenhangen, doeltreffend en doelmatig zijn.
- 3° De conclusies van het onderzoek worden onderbouwd door onderliggende bevindingen.
- 4° De onderzoeksmethode die in het onderzoek is gebruikt, is valide en betrouwbaar.
- 5° De beleidsevaluatie geeft inzicht in de gebruikte evaluatiemethode en in de mogelijkheden en onmogelijkheden om de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het beleid in kwestie vast te stellen.

De rol van het Departement Financiën en Begroting (FB) bestaat uit het ondersteunen van het evaluatiebeleid binnen de Vlaamse overheid vanuit de principes van prestatie geïnformeerd begroten. Het Departement FB neemt een coördinerende en centraliserende rol op bij de uitvoering van uitgaventoetsingen en brede heroverwegingen en waakt over het horizontaal beleid inzake periodieke beleidsevaluatie van subsidies en subsidiekaders. Op 25 april 2025 werd in een mededeling aan de Vlaamse Regering (hierna: **MVR**) de rol van Inspectie van Financiën (IF) bij beleidsevaluaties en het stimuleren van een cultuur ter zake toegelicht (VR 2025 2505 MED.0134/1TER). Hoewel dit strikt genomen geen regelgeving is, worden in betreffende mededeling toch een aantal elementen opgenomen die van belang zijn in het kader van uit te voeren evaluaties. Zo dient o.a. het plan van aanpak voor de evaluatie ter advies worden voorgelegd aan de bevoegde Inspecteur van Financiën. Deze aspecten komen in specifieke hoofdstukken aan bod, waarbij expliciet verwezen zal worden naar de relevante bron (VCO, BVCO of MVR).

⁵⁶ Onderzoek kan zowel intern als extern onderzoek betreffen.

4 DOELSTELLINGEN VAN DE EVALUATIE EN BEOOGDE RESULTATEN

4.1 Uitgangspunten voor evaluaties

4.1.1 **Uitgangspunten van de evaluatiecel van het Departement WEWIS**

In de beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid, Innovatie en Industrie 2024-2029 wordt gerefereerd aan evaluatiebeleid en -cultuur, waarbij wordt gesteld dat:

“Binnen de beleidsvelden Economie, Wetenschap, Innovatie en Wetenschapscommunicatie is de voorbije jaren een hoogstaand evaluatiebeleid ontwikkeld, in het bijzonder binnen het (voormalige) Departement EWI dat hiertoe in 2007 een afzonderlijke evaluatiecel heeft geïnstalleerd. De evaluatiepraktijk en het evaluatiebeleid in het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie (WEWILS) zullen verder worden ontwikkeld op basis van de bestaande praktijken en het bestaande beleid van de entiteiten binnen het beleidsdomein. We streven er hierbij naar om meer in te zetten op binnenshuis uitvoeren van evaluaties en bekijken op welke wijze foresight kan worden ingebracht in de ontwikkeling die uit de evaluaties volgt.”

De evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU en Internationaal O&O&I-beleid van het Departement WEWIS is verantwoordelijk voor de (coördinatie en opvolging) van evaluaties met betrekking tot de beleidsvelden Economie, Wetenschap, Innovatie en Wetenschapscommunicatie en heeft in de periode 2020-2024 een aantal uitgangspunten geïdentificeerd die pasten in het toenmalig beleid van de Vlaamse Regering en nog steeds gelden.

Deze uitgangspunten⁵⁷ zijn generiek en gelden dan ook voor de periode 2024-2029. Deze uitgangspunten zijn:

1. Alle evaluatiebepalingen uit de regelgeving moeten aan bod komen.
2. Er wordt gestreefd naar evolutie in de evaluatie (geen “platgetreden paden”).
3. De geplande evaluatie beoogt een goed evenwicht tussen het ex-post- en ex-antegedeelte ervan. Vanuit die optiek wordt vooral aandacht besteed aan het ex-anteluik⁵⁸ van de evaluatie.
4. Een systeembenadering zal ingebracht worden waar mogelijk/nuttig. In eerste instantie wordt uitgegaan van het meest nabije beleidssysteem⁵⁹ en de doelstellingenkaders waarin dit is ingebed.
5. De aanpak van evaluaties dient proportioneel te zijn ten opzichte van de omvang van de betrokken organisaties en budgetten en met het oog op het efficiënt besteden van tijd en middelen.

Daarnaast dient elke evaluatie ruimer te worden opgevat dan in de relevante stukken is aangegeven en moet de evaluatie bovendien rekening houden met de beleidsontwikkelingen en de evolutie in de beleidscontext en dit op verschillende (beleids)niveaus.

⁵⁷ De eerste twee uitgangspunten waren voordien ook al geldig, maar worden hier ter herinnering hernomen.

⁵⁸ Dit zou het ex-postluik in principe ook lichter moeten maken.

⁵⁹ In de meeste gevallen betreft dit het Wetenschap- en Innovatiesysteem (W&I-systeem), maar dat kan ook ruimer zijn.

4.1.2 Elementen volgend uit de VCO

De beleidsevaluaties dienen in principe ook rekening te houden met de bepalingen van de VCO, het BVCO en met de elementen opgenomen in de MVR van 25 april 2025 waarbij de rol van Inspectie van Financiën in de evaluatiecultuur wordt gespecificeerd (zie sectie 3.3). Specifiek wat de voorwaarden waaraan een beleidsevaluatie conform het BVCO moet voldoen betreft, gaat sectie 4.2 nader in op deze elementen. De elementen die opgenomen zijn in de MVR zullen – en dit waar relevant – verder in dit plan van aanpak aan bod komen en er zal ook – indien van toepassing – expliciet naar verwezen worden.

4.2 Doelstellingen, evaluatiedimensies en beoogde resultaten

4.2.1 Doelstellingen van de evaluatie (zoals vastgelegd in de regelgeving)

Artikel 35 van het W&I-decreet stelt dat de algemene werking van de SOC's moet worden geëvalueerd aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen en indicatoren (zie sectie 3.1). De resultaten van de evaluatie zullen aangewend worden bij het afsluiten van een nieuw convenant. De doelstelling van (vooral) het **ex-postluik van de geplande evaluatie** wordt dus eerder impliciet vermeld in het W&I-decreet. Het convenant 2022-2026 geeft vervolgens meer detail over de geplande evaluatie en geeft expliciet aan dat het ook de bedoeling is om vooruit te blikken (d.i. **ex-anteluik van de geplande evaluatie**) naar de komende vijfjarige periode (zie sectie 3.2).

Aangezien de in 2026 geplande evaluatie van imec de vierde evaluatie van imec zal zijn die vanuit het beleidsdomein WEWILS wordt uitgevoerd, is het uitgangspunt waarbij gestreefd wordt naar evolutie in de evaluatie (zie sectie 4.1.1) in deze context bijzonder relevant. Wat het ex-postluik betreft, zal - zoals in vorige evaluaties ook al het geval was –ook rekening gehouden worden met de aspecten **efficiëntie** en **effectiviteit**. De projecten die in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht (zie sectie 1.5.1) werden gefinancierd, vallen buiten de scope van de in 2026 evaluatie, aangezien deze projecten afzonderlijk gemonitord en opgevolgd worden.⁶⁰ De nadruk van de evaluatie zal op het **ex-anteluik** liggen en een **systeembenadering** zal worden ingebracht.

Conform het BVCO dienen de **doeltreffendheid** en de **doelmatigheid** (van het beleid in kwestie) in de evaluatie te worden onderzocht (zie sectie 3.3), en kunnen efficiëntie en effectiviteit (cf. supra) dus gezien worden als minimale evaluatiecriteria die in het kader van deze in 2026 geplande evaluatie aan bod moeten komen. De evaluatiecriteria van de in 2026 geplande evaluatie van imec zijn hier echter niet toe beperkt. Aspecten zoals **coherentie**, **additionaliteit**, **adequaatheid** en **relevantie** moeten eveneens aan bod komen in deze evaluatie (zie sectie 4.2.3 en hoofdstuk 5).

4.2.2 Evaluatiedimensies

De evaluatie wordt opgezet vanuit verschillende dimensies die doorheen het geheel van de evaluatie aan bod moeten komen (maar niet altijd expliciet vermeld worden), met name:

- **Ex post** (minstens vanaf 2021) en **ex ante** (2027-2031).
- Imec op zich (**intern** perspectief) en in relatie tot doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden (**extern** perspectief).
- Vanuit een **lokaal**, **regionaal**, **Europees** tot **internationaal** perspectief.

⁶⁰ Meer informatie over de voortgang van de projecten van het relanceplan Vlaamse Veerkracht is [hier](#) beschikbaar. De vervolfinanciering voor het SolidLab Vlaanderen-programma maakt wél deel uit van deze evaluatie van imec (zie sectie 2.2).

- Als **instelling op zich**, als **SOC** en vanuit een **systeemperspectief**. Het betreft een systeemevaluatie, waarbij in het bijzonder rekening wordt gehouden met het bredere systeem of de systemen waarvan imec deel uitmaakt – met name op het vlak van nano-elektronica en digitale technologie – maar ook ruimer. Daarbij wordt ook gekeken naar de opeenvolgende en aangrenzende beleidsdomeinen en bestuursniveaus, evenals hun bijhorende doelstellingenkaders (zie Box 2).

Box 2. Systeemperspectief

Wat het systeemperspectief betreft, wordt trapsgewijs uitgegaan van:

- **Vlaams W&I-systeem.** Open science, wetenschapscommunicatie (zie sectie 1.5.2), AI (zie sectie 1.5.3), cybersecurity (zie sectie 1.5.4), kennisveiligheid, enz.
- **EWI/WEWIS-beleid.** Beleidsnota's (zie sectie 1.3), BBT's (zie sectie 1.4), Impulsprogramma Ruimtevaart (zie sectie 1.5.5), productiviteits- en competitiviteitsagenda (zie sectie 1.5.6), Vlaams Defensieplan (zie sectie 1.5.7), enz.
- **Vlaams beleid in aangrenzende beleidsdomeinen.** Onderwijs en Vorming (OV), Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM), enz.
- **Globale Vlaamse beleid.** Regeerakkoord, Visie 2050, Vizier 2030, enz.
- **Relevante Europese regelgeving, doelstellingen en werkprogramma's.** European Chips Act, AI Act, Cybersecurity Act, Data Governance Act, EuroHPC⁶¹, Quantum Europe Strategy⁶², European Health Data Space, Defence, Competitiveness Compass, EIS, RIS, enz.
- **Globale Europese beleid.**
- **Globale doelstellingen.** SDG's, enz.

4.2.3 Beoogde resultaten van de evaluatie

De evaluatie van imec zal zich zowel op het verleden als op de toekomst richten, waarbij de nadruk op het ex-anteluik zal liggen. Deze beoogde resultaten kunnen ook beschouwd worden als de te onderzoeken aspecten van de evaluatie zoals gevraagd in de MVR in het kader van het VCO (zie sectie 3.3).

4.2.3.1 Ex-postperspectief (2021-2025/2026)

Analyse en beoordeling over de periode vanaf 2021 (d.i. laatste jaar van de vorige convenantsperiode⁶³) tot en met 2025 (en waar mogelijk ook 2026) van volgende aspecten en dit rekening houdend met de evoluerende beleidscontext, van:

- De wijze waarop en de mate waarin imec haar missie, (bijzondere en aanvullende) opdrachten, strategische en operationele doelstellingen en taken heeft vervuld en haar strategisch plan

⁶¹ De European High Performance Computing Joint Undertaking (hierna: **EuroHPC JU**) is een gezamenlijk initiatief van de Europese Unie, Europese landen en particuliere partners om een supercomputing-ecosysteem van wereldklasse te ontwikkelen. Meer informatie over EuroHPC JU is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

⁶² De Quantum Europe Strategy wil Europa tegen 2030 positioneren als wereldleider op het gebied van kwantumtechnologie door van Europa een kwantumkrachtcentrale te maken door het bevorderen van een veerkrachtig en soeverein kwantumecosysteem dat de groei van start-ups stimuleert en baanbrekende wetenschap omzet in marktklare toepassingen met behoud van haar wetenschappelijk leiderschap. Deze strategie is gebaseerd op volgende vijf gebieden: (1) onderzoek en innovatie; (2) kwantuminfrastructuren; (3) versterking van het kwantumecosysteem; (4) kwantumtechnologieën voor ruimtevaart en dual use; (5) kwantumvaardigheden. Meer informatie over de Quantum Europe Strategy is [hier](#) beschikbaar (Engelstalige website).

⁶³ De resultaten voor het jaar 2021 werden niet volledig meegenomen in de evaluatie van 2021 aangezien deze evaluatie werd uitgevoerd in de eerste helft van dat jaar.

2022-2026 heeft uitgevoerd over de beschouwde periode of nog zal vervullen tegen het einde van 2026. De wijze waarop en de mate waarin dit alles was/is afgestemd op opeenvolgende beleidskaders en hun doelstellingen (van lokaal, regionaal, Europees tot internationaal) dient eveneens aan bod te komen. Hierbij dient ook de doeltreffendheid/effectiviteit te worden nagegaan (cf. VCO).

- Rol, positie en meerwaarde van imec als SOC in het ruime beleidskader en ten aanzien van andere actoren en/of beleidsinstrumenten, -plannen en -agenda's met betrekking tot O&O&I en onderzoeksinfrastructuur, alsook de (eventuele) evolutie hierin.
- De wijze waarop de werking, governance en aansturing van imec (zowel intern als extern) is opgezet, met bijzondere aandacht voor de interne werking en organisatie (onder meer de strategiebepaling en -opvolging, de werking en rol van de bestuursorganen, het beleid en het beheer op het vlak van financiën, personeel, onderzoeksinfrastructuur, communicatie, enz.). Het extern perspectief heeft onder meer betrekking op bv. de opvolging vanuit de Vlaamse overheid ten aanzien van imec, de regelgeving, onderzoeksinfrastructuur en beleid ter zake in de ruimere context (o.a. in relatie tot opeenvolgende beleidskaders en hun doelstellingen, enz.).
- Een financiële analyse van de mate waarin en de wijze waarop de subsidies en in het bijzonder van de recurrente opstappen en investeringen werden aangewend voor de realisatie van het strategisch plan, de strategische en operationele doelstellingen en de (bijzondere en aanvullende) opdrachten van imec en de mate waarin (externe) financiering is aangetrokken.
- Resultaten, prestaties en impact van de activiteiten van imec op wetenschappelijk, technologisch, economisch, maatschappelijk, beleidsmatig en internationaal vlak en dit bekeken over een ruimere periode (bv. vanaf 2015). Hierbij dienen ook de onderzoeksprestaties en -resultaten van imec en dit minstens wat de behaalde KPI's betreft te worden nagegaan.
- De samenwerking met andere partijen en in het bijzonder met de quadruple-helix-actoren (d.i. (Vlaamse en internationale) kennisinstellingen, het bedrijfsleven, de Vlaamse overheid, het middenveld en publieke organisaties) en intersoc-initiatieven zoals NERF en EnergyVille.
- De impact/gevolgen van de evoluerende maatschappelijke en beleidsmatige context en in het bijzonder productiviteitsgroei, duurzame groei, digitale transitie en strategische autonomie, enz. op de werking van imec (o.a. inhoudelijk, organisatorisch, financieel).
- De evolutie die imec heeft doorgemaakt sinds de vorige evaluatie (2021) en in het bijzonder de wijze waarop rekening werd gehouden met de conclusies en aanbevelingen van deze evaluatie.
- Systeemblik ten aanzien van de verschillende doelstellingenkaders van de Vlaamse overheid: inpassing in en bijdrage tot de beleidskaders op de verschillende beleidsniveaus (zie Box 2).

4.2.3.2 Ex-anteperspectief (2027-2031)

Analyse en beoordeling ten aanzien van minstens de periode 2027-2031 van:

- Toekomstplannen van imec in termen van:
 - Strategie, doelstellingen, ambities en prestaties.
 - Wetenschappelijke, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale ambities en vooropgestelde paden naar impact.
 - Toekomstige werking, aansturing en opvolging.
 - Financiële implicaties.
 - Toekomstige beleidsondersteuning.

- Toekomstplannen van imec versus de toekomstige Vlaamse beleidsambities, kennisbehoeften en/of infrastructuurbehoeften, enz. en dit rekening houdend met de evoluerende beleidscontext in Vlaanderen en Europa in het bijzonder.
- Toekomstige rol, positie en meerwaarde van imec ten aanzien van de Vlaamse beleidsmakers, in het ruime beleidskader en t.a.v. andere actoren en/of beleidsinstrumenten (in de eerste plaats met betrekking tot onderzoek en innovatie, maar ook ruimer (over beleidsdomeinen heen en rekening houdend met alle opdrachten/taken van imec)).
- Toekomstige inpassing in en bijdrage tot de verschillende doelstellingenkaders van de Vlaamse overheid: inpassing in en bijdrage tot de beleidskaders op de verschillende beleidsniveaus (zie Box 2).

4.2.3.3 Conclusies en aanbevelingen

De evaluatie moet leiden tot een eindrapportering waarin conclusies en aanbevelingen voor de toekomst zijn opgenomen voor een optimale werking en inschakeling van imec in het ruime beleidskader. Deze conclusies en aanbevelingen dienen rekening te houden met de sterktes, zwaktes, opportuniteiten, uitdagingen en bedreigingen waarmee imec vandaag en in de toekomst (mogelijks) geconfronteerd zal worden.

5 EVALUATIELUIKEN

De ex-post- en ex-ante-evaluatie moeten worden uitgevoerd rekening houdend met de evaluatiedoelstellingen (zie sectie 4.2.1) en de beoogde resultaten van de evaluatie (zie sectie 4.2.3) en dient minstens te bestaan uit onderstaande evaluatieluiken. De gekozen evaluatieonderwerpen (per luik) zijn niet altijd even strikt van elkaar te scheiden. Overlappingsen tussen de luiken zijn dan ook niet uitgesloten.

Behalve de ex-post- en ex-antedimensies die expliciet worden weergegeven in de afzonderlijke onderdelen van de evaluatie, lopen de genoemde evaluatiedimensies (zie sectie 4.2.2) doorheen alle onderscheiden evaluatieluiken en worden ze enkel geëxpliciteerd waar nuttig en relevant. Specifiek aandachtspunt hierbij is de externe dimensie (d.i. vanuit het oogpunt van de beleidsmakers, doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden) en het beleidsoogpunt in het bijzonder.

Verder is het ook de bedoeling dat de evaluatie voldoende aandacht heeft voor de vorige evaluatie van imec van 2021 (zie sectie 2.1.1), de mate waarin en de wijze waarop rekening werd gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit deze evaluatie (en dit zowel door imec als de beleidsmakers) en waarom (niet). Dit aspect wordt in de evaluatieluiken die hierna worden uitgewerkt niet expliciet vermeld, maar dient wel te worden meegenomen bij de uitvoering ervan.

5.1 Ex-postevaluatie

Het ex-postluik van deze evaluatie heeft strikt genomen betrekking op de looptijd van het huidige convenant tussen imec en het Vlaamse Gewest (2022-2026). Waar mogelijk/relevant, dienen ook de resultaten voor het jaar 2021 meegenomen te worden in de analyses, aangezien deze resultaten niet volledig werden meegenomen in de vorige evaluatie van 2021 die werd uitgevoerd in de eerste helft van dat jaar.

5.1.1 Strategie en de realisatie ervan

Om haar missie, opdrachten en taken te kunnen uitvoeren, volgt imec een institutionele langetermijnstrategie zoals omschreven in het strategisch plan 2022-2026 (hierna: **imec-strategie 2022-2026**). Deze langetermijnstrategie loopt over een periode van vijf jaar, overeenkomstig de periode waarop het convenant betrekking heeft. De imec-strategie 2022-2026 beschrijft de strategie, doelstellingen en activiteiten die imec voor de periode van het convenant naar voren schuift.

Dit aspect omvat een inhoudelijke analyse en beoordeling over de periode 2021/2022-2026 van zowel de strategische beleidsplanning/strategievorming als van de eigenlijke uitvoering van de imec-strategie 2022-2026, de realisatie van de (strategische en operationele) doelstellingen en/of geformuleerde ambities, en dit rekening houdend met eventuele bijstellingen in de beleidsplanning en met evoluties in de onderzoeks- en/of beleidscontext (o.a. productiviteitsgroei, duurzame groei, digitale transitie en strategische autonomie), de specifieke opdrachten/projecten waarvan sprake in het convenant en/of de beleidsnota's, BBT's, alsook specifieke beleidsplannen en -agenda's van de Vlaamse Regering (zie secties 1.3 tot en met 1.5). Daarnaast dient bijzondere aandacht te gaan naar de mate waarin en de wijze waarop de (initiële) doelstellingen en/of ambities werden gerealiseerd of verwacht mag worden dat deze gerealiseerd zullen worden tegen eind 2026. Een analyse en beoordeling waarom doelstellingen eventueel niet werden gerealiseerd, is hierbij ook belangrijk. Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de internationale situatie op het vlak van de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de Europese digitaliseringsstrategie en de verscherpte Europese aandacht voor strategische autonomie en de impact ervan op de strategische beleidsplanning/strategievorming van imec.

Er wordt hierbij ook verwacht dat nagegaan wordt in welke mate de vooropgestelde imec-strategie en de hieraan verbonden strategische en operationele doelstellingen pasten in en hebben bijgedragen aan de doelstellingen van deze verschillende beleidskaders en -niveaus en dit in relatie tot andere relevante actoren en instrumenten. Deze analyse en beoordeling dienen dus uitgewerkt te worden tegen de achtergrond van de beleidscontext en het systeem/de systemen waarin imec is ingebed (zie Box 2). Specifiek en vanuit het oogpunt van de Vlaamse overheid wordt ook een analyse en beoordeling verwacht van de beleidsmatige ondersteuning die imec tot nu toe aan die overheid heeft geleverd, waarbij in het bijzonder de rol en bijdrage van het nieuwe imec-EDiT-departement – dat innovatie en potentiële projecten inzake digitalisering voor de Vlaamse beleidsdomeinen dient te ondersteunen – aan bod dienen te komen.

5.1.2 Rol, positie en meerwaarde

In dit luik van de evaluatie wordt een analyse en beoordeling verwacht van de (eventueel geëvolueerde) rol, positie en meerwaarde van imec en dit zowel binnen de (evoluerende) beleidscontext als het onderzoekslandschap in Vlaanderen, waarbij bijzondere aandacht besteed dient te worden aan het uitspelen van de aantrekkelijkheid en de troeven van imec als SOC en op het valoriseren en samenwerken met Vlaamse ondernemingen en kmo's. Op een hoger aggregatieniveau dienen ook de rol, positie en meerwaarde van imec in de federale en internationale beleidscontext te worden geanalyseerd en beoordeeld.

Zowel de samenwerking en/of afstemming met, als de complementariteit/synergieën ten aanzien van de quadruple-helix-actoren dienen hier te worden toegelicht. Specifiek wordt verwacht dat de rol, positie en meerwaarde van imec ten opzichte van deze quadruple-helix-actoren, instrumenten en/of programma's binnen het Vlaamse W&I-systeem en ruimer (zie Box 2) worden gekaderd, geanalyseerd en beoordeeld. Aandachtspunten hierbij zijn de lokale, regionale, nationale en internationale relaties van imec (en in het bijzonder de buitenlandse vestigingen van imec in o.a. Nederland, Taiwan, de Verenigde Staten, China, India en Japan) met en de acties ten aanzien van de doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden. Hierbij moet een onderscheid gemaakt worden tussen kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen, SOC's – en in het bijzonder intersoc-initiatieven zoals NERF en EnergyVille – en andere kennisinstellingen), het bedrijfsleven (speerpuntclusters, spin-offs, start-ups, enz.), de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid en het Departement WEWIS in het bijzonder, en het maatschappelijke middenveld en de burgers (Mediawijs, RVO-Society, enz.). De relatie met FIT in het kader van de internationale uitstraling van imec dient hierbij ook aan bod te komen. Een ander aandachtspunt in deze context betreft de onderzoeksinfrastructuur – en in het bijzonder de R&D-pilootlijn voor chiptechnologie – en de rol, meerwaarde en impact hiervan binnen het geheel van de activiteiten van imec.

Dit alles wordt minstens uitgewerkt zowel binnen de evoluerende beleidscontext als voor de opeenvolgende systemen (cf. supra), en dit in termen van (de bijdrage tot de) realisatie van doelstellingen en ten aanzien van andere relevante actoren en instrumenten in deze systemen. Waar nuttig en relevant wordt een vergelijking met vergelijkbare buitenlandse instellingen verwacht.

5.1.3 Werking, governance en aansturing

In dit onderdeel is het de bedoeling dat de werking, aansturing en governance (ten aanzien) van imec over de afgelopen periode worden onderzocht en beoordeeld en dit in het licht van zowel de strategische beleidsplanning als de evoluerende beleidscontext. De analyses en beoordelingen die in dit onderdeel worden verwacht, hebben vooral betrekking op de organisatie, de beleidsvoering (d.i. personeelsbeleid, financieel beleid, onderzoeksinfrastructuurbeleid, communicatiebeleid, enz.), de

werking, aansturing, governance, enz. (ten aanzien) van imec. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden tussen het interne en het externe perspectief.

Het interne perspectief heeft in hoofdzaak betrekking op de interne werking (onderzoeksbeleid, personeelsbeleid, communicatiestrategie, financieel beleid, bijdrage van diverse bestuursorganen, enz.), governance en aansturing. Hierbij dient onder meer aan bod te komen op welke wijze imec als geheel is georganiseerd, maar ook per geleding/entiteit (geassocieerde labo's, core groep, imec international, living labs, imec-EDiT-departement, NERF, enz.), hoe de coördinatie, onderlinge samenwerking en/of afstemming verloopt, enz. Een aandachtspunt hierbij is hoe en in welke mate de strategische en operationele doelstellingen en de (opvolging hiervan door middel van) KPI's en de streefcijfers (al dan niet) werden doorvertaald naar de werking en in de governance. De (interne) kwaliteitsbewaking voor wat betreft het onderzoek en de opvolging en het management ervan door de raad van bestuur en de internationale wetenschappelijke adviesraad, zijn hierbij belangrijke aandachtspunten.

Het externe perspectief heeft betrekking op de werking, aansturing en governance (ten aanzien) van imec en dit onder meer in relatie tot de doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden, alsook vanuit (het Vlaams) beleidsoogpunt. Aspecten als rollen en verantwoordelijkheden, transparantie, efficiëntie en effectiviteit, verantwoording, enz. dienen hierbij aan bod te komen. Specifiek wat de relatie tussen imec en de bevoegde minister/het Departement WEWIS als subsidieverstrekker betreft, is de werking, governance en aansturing geregeld in het W&I-decreet en het convenant. Deze relatie vertaalt zich onder meer in een aantal te realiseren strategische en operationele doelstellingen en in een set van KPI's die samen met de jaarverslaggeving gebruikt worden voor de jaarlijkse opvolging door het Departement WEWIS. Er wordt verwacht dat zowel de regelgeving, de opvolging door het Departement WEWIS over de afgelopen periode en (mogelijke) administratieve vereenvoudiging worden geanalyseerd en beoordeeld. Andere aspecten die hier aan bod moeten komen, zijn de inschakeling van imec in het wetenschapscommunicatiebeleid (zie sectie 1.5.2), de verplichtingen van imec inzake open science en open data, alsook het aanleveren van kwaliteitsvolle onderzoeksinformatie aan het FRIS-portaal (zie sectie 2.1.2.1).

Specifiek wat het financiële beleid betreft, wordt een financiële analyse verwacht van de aanwending en verantwoording van de middelen die in de huidige convenantperiode werden toegekend aan imec ter realisatie van de doelstellingen en opdrachten en dit onder meer in termen van personeel en werking, gender en diversiteit, efficiëntie en effectiviteit en dit rekening houdend met de verdeelsleutel vastgelegd in het convenant. Er wordt in eerste instantie een analyse verwacht van de eigen middelen van imec. Wat de analyse van de middelen afkomstig van de Vlaamse overheid betreft, dient een onderscheid gemaakt te worden tussen EWI/WEWIS middelen (o.a. werkingsmiddelen en investeringen via convenant, middelen via (het onderzoeksluik van) de (vorige en huidige) beleidsplannen AI en cybersecurity, voor de uitvoering van het open-science-beleid, in het kader van het Impulsprogramma Ruimtevaart, voor deelname aan de R&D-pilootlijn voor chiptechnologie, enz.) enerzijds en middelen van andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid (o.a. in het kader van het addendum aan het convenant, voor het Vlaams Kenniscentrum Mediawijsheid, via VLAIO, via het FFTF, enz.) anderzijds. De financiële analyse dient daarnaast ook de middelen afkomstig van andere (publieke en/of private) partijen buiten de Vlaamse overheid (o.a. via dienstverlening en/of contractonderzoek) in kaart te brengen en te beoordelen. Specifiek wat de middelen via het convenant betreft, zijn de aanwending van de recurrente opstap- en investeringsmiddelen en het eventuele hefboomeffect van de Vlaamse middelen belangrijke aandachtspunten. Deze verwachte analyse en beoordeling dienen op een hoog aggregatieniveau te worden uitgewerkt. Het is dus niet de bedoeling om een financiële audit

uit te voeren, maar om in kaart te brengen welke de inkomsten en uitgaven van imec waren in de periode sinds 2021, hoe deze beschikbare middelen werden aangewend en hoe dit werd verantwoord.

Tot slot dient ook de systeemdimensie (zie Box 2) bij de analyse en beoordeling van de werking, aansturing en governance te worden meegenomen, met bijzondere aandacht voor het lokale, regionale, federale en het Europese kader en met de evoluerende en relevante maatschappelijke (onder meer de gewijzigde geopolitieke situatie) en beleidsmatige context op deze niveaus en de impact/gevolgen hiervan op de werking van imec (inhoudelijk, organisatorisch, financieel), enz. Waar nuttig en relevant wordt ook hier een vergelijking met vergelijkbare buitenlandse instellingen verwacht.

5.1.4 Resultaten, prestaties en impact

In dit onderdeel wordt een analyse en beoordeling verwacht van de resultaten, prestaties en impact (op wetenschappelijk, technologisch, economisch, maatschappelijk, beleidsmatig en internationaal vlak) die imec in de voorbije periode heeft gerealiseerd of nog zal realiseren tegen eind 2026. Vanuit de redenering dat impact zich over het algemeen pas op langere termijn manifesteert, worden de resultaten, prestaties en impact van imec voor zover mogelijk over een ruimer tijds kader dan vanaf 2021 weergegeven. Het is hierbij niet de bedoeling om enkel in te gaan op de meer kwantitatieve resultaten (zoals vastgelegd in de KPI's), maar vooral op de kwalitatieve realisaties, hun relevantie en op de gerealiseerde impact. Bijzondere aandacht dient hierbij uit te gaan naar de verhouding tussen onderzoek naar halfgeleider technologie, hardware, software en toepassing, de inkanteling van NERF in VIB, de onderzoekssamenwerking met VITO, KU Leuven en UHasselt in het kader van (het convenant tussen het Vlaamse Gewest en Stichting) EnergyVille en naar de samenwerking met KU Leuven, UGent en VUB in het kader van het SolidLab Vlaanderen-programma.

Specifiek wordt een analyse en beoordeling verwacht van de resultaten (wetenschappelijke output, valorisatie, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale impact) die de Vlaamse middelen hebben opgeleverd en dit zowel voor imec zelf als voor haar doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden, en dit ook binnen de bredere (internationale) onderzoeks- en beleidscontext. Verder is het ook de bedoeling dat wordt geanalyseerd en beoordeeld of er een hefboomeffect merkbaar is van de Vlaamse middelen (bv. ten opzichte van het verwerven van externe/Europese fondsen) en of de middelen mogelijkheden hebben gecreëerd wat betreft het opzetten en (verder) uitbouwen van (bestaande) samenwerkingsverbanden (in Vlaanderen en daarbuiten), op het vlak van de uitbouw van en/of deelname aan onderzoeksinfrastructuren, enz.

Verder dienen de resultaten, prestaties en impact ook geanalyseerd en beoordeeld te worden vanuit een systeemperspectief (zie Box 2). Waar nuttig en relevant wordt een vergelijking met vergelijkbare buitenlandse initiatieven verwacht.

5.1.5 SWOT-analyse

Op basis van de voorgaande luiken en rekening houdend met de onderscheiden evaluatiedimensies (zie sectie 4.2.2), wordt verwacht dat er een SWOT-analyse wordt opgesteld. Verder wordt verwacht dat deze SWOT-analyse vergeleken wordt met deze van de vorige evaluatie van imec van 2021. Er dient hierbij rekening gehouden te worden met de evoluties in de onderzoeks- en beleidscontext en in de maatschappelijke context, en de vastgestelde evolutie dient verder te worden geanalyseerd en beoordeeld.

5.2 Ex-ante-evaluatie

Het ex-anteluik van deze evaluatie is even belangrijk als het ex-postluik en heeft minstens betrekking op de periode 2027-2031. Dit luik van de evaluatie beoogt een maximaal leereffect voor alle betrokken partijen: imec op zich, maar ook de Vlaamse overheid in het algemeen en het beleidsdomein WEWILS en haar beleidsmakers in het bijzonder, evenals andere (Vlaamse) beleidsdomeinen en/of actoren. Dit luik dient onder meer gebaseerd te zijn op de SWOT-analyse uitgewerkt op basis van het ex-postluik van de evaluatie (zie sectie 5.1.5) en moet onder meer steunen op de toekomstplannen van imec (d.i. het ontwerp van strategisch plan van imec voor de periode 2027-2031) en van de Vlaamse overheid (zie sectie 6.2.1). Verder dient dit luik van de evaluatie ook gekaderd te worden in de huidige en toekomstige beleids-, onderzoeks-, valorisatie- en innovatiecontext (en dit zowel lokaal, regionaal, federaal, Europees en internationaal) en de regelgeving enerzijds en de opeenvolgende (beleids)systemen en hun doelstellingenkaders (zie hoofdstuk 1 en Box 2) anderzijds.

Dit luik van de evaluatie dient toekomstgericht te worden ingevuld en moet zich in eerste instantie richten op de toekomstplannen van imec zoals neergeschreven in het ontwerp van strategisch plan voor de periode 2027-2031. Concreet wordt een analyse en beoordeling verwacht van de vooropgestelde (onderzoeks)strategie van imec en de hieraan verbonden (strategische en operationele) doelstellingen, ambities en resultaten, prestaties en de te realiseren (wetenschappelijke, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale) impact. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het bewaken van het evenwicht tussen halfgeleider technologie, hardware, software en toepassing in de toekomstige werking van imec. Specifiek wat de beoogde impact betreft, wordt verwacht dat er in het kader van deze evaluatie (ook) strategieën worden ontwikkeld en voorgesteld gericht op het realiseren van impact (ook wel paden naar impact genoemd). Concreet moeten deze vooropgestelde paden geanalyseerd en beoordeeld worden en moeten ook mogelijke alternatieven worden voorgesteld (indien relevant).

Daarnaast dient ook een analyse en beoordeling te worden uitgevoerd van de toekomstige werking, aansturing en governance (ten aanzien) van imec en dit zowel vanuit het interne als het externe perspectief. Wat het interne perspectief betreft, dienen aspecten als strategiebepaling (en onderzoeksfocus), personeelsplanning en -ontwikkeling (onder meer op het vlak van gender en diversiteit), dienstverlening voor en samenwerking met doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden in het algemeen en de Vlaamse beleidsmakers in het bijzonder aan bod te komen. Hierbij dienen ook de beoogde inhoudelijke werking, de interne afstemming, samenwerking en synergie, de financiële onderbouwing, de (interne) opvolging (bv. onder de vorm van KPI's), enz. te worden geanalyseerd en beoordeeld. Aandachtspunten wat betreft de toekomstige inhoudelijke werking zijn onder meer de regelgeving in het algemeen, maar ook de toekomstige samenwerking/afstemming/complementariteit met andere actoren en instrumenten en wat betreft relevante beleidsthema's/-initiatieven.

Wat het externe perspectief betreft, dienen de regelgeving en de externe opvolging ervan vanuit een toekomstperspectief geanalyseerd en beoordeeld te worden. Concreet worden voor dit luik mogelijke toekomstscenario's verwacht voor een efficiënte en effectieve (toekomstige) aansturing en opvolging ten aanzien van imec (bv. onder de vorm van (kwantitatieve en kwalitatieve) KPI's of andere mogelijke leverbaarheden als onderdeel van de (jaarlijkse) rapportering/externe opvolging) en dit in het bijzonder vanuit het standpunt van de Vlaamse overheid en met het oog op eenvoud, duidelijkheid, efficiëntie en transparantie.

Andere elementen die in dit luik van de evaluatie dienen te worden geanalyseerd en beoordeeld, zijn de toekomstmogelijkheden voor wat betreft bestaande of nog op te zetten (lokale tot internationale) samenwerkingsverbanden waarbij de buitenlandse vestigingen van imec een aandachtspunt zijn, alsook de afstemming en synergieën met de (Vlaamse en internationale) doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden tussen afstemming en synergieën met kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen, SOC's – en in het bijzonder intersoc-initiatieven en andere kennisinstellingen), het bedrijfsleven (o.a. speerpuntclusters, spin-offs, start-ups, enz.), de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid en het Departement WEWIS in het bijzonder, en het maatschappelijke middenveld en de burgers (o.a. Mediawijs, RVO-Society, enz.). Bijzondere aandacht dient hierbij te gaan naar toekomstige samenwerkingen met universiteiten en halfgeleiderbedrijven in Vlaanderen. Verder moeten ook de toekomstmogelijkheden ten aanzien van relevante (ontluikende) beleidsthema's/-initiatieven onderzocht en beoordeeld te worden, waarbij bijzondere aandacht dient te gaan naar de Vlaamse overheid als belanghebbende en beleidsactor. De toekomstige regionale, nationale en internationale samenwerkingsmogelijkheden dienen ook onderzocht te worden.

Tot slot wordt in dit luik ook een analyse en boordeling verwacht van de relatie van imec tot andere (Vlaamse) actoren en instrumenten, onder meer met het oog op efficiëntie en effectiviteit. Hierbij dient bijzondere aandacht te gaan naar de verschillende imec-financieringsinstrumenten en -kapitaalparticipaties (imec.icon en imec.prospect⁶⁴, imec.invest+, imec.istart, imec.xpand, imec EU pilot line nv, enz.) en de rol van en synergieën met de Vlaamse overheid. In dit kader dient ook de toekomstige inpassing in en bijdragen aan de opeenvolgende beleidskaders en hun doelstellingen (zie Box 2) te worden geanalyseerd en beoordeeld.

5.3 Conclusies en aanbevelingen

Het geheel van de evaluatie moet leiden tot een eindrapportering die minstens een beknopte beschrijving van de beleidscontext omvat, een toelichting over de evaluatiecontext en evaluatie-aanpak, een overzicht omvat van de ingezette methodes en middelen, van de gevoerde analyses en de eraan verbonden beoordelingen en dat tot slot een aantal conclusies en aanbevelingen formuleert.

De eindrapportering moet beantwoorden aan de doelstellingen van de evaluatie en moet de beoogde resultaten opleveren (zie hoofdstuk 4) en moet tegemoet komen aan alle elementen vermeld in de evaluatieluiken (zie hoofdstuk 5). In de eindrapportering worden conclusies en aanbevelingen verwacht die richten naar zowel imec als de Vlaamse overheid.

⁶⁴ Imec.prospect is een strategisch, interdisciplinair onderzoeksinitiatief voor de lange termijn met als doel het creëren van maatschappelijke impact via baanbrekende technologische innovaties. De technologische innovatie wordt gerealiseerd via verschillende onderzoeksprojecten met een beoogde markintroductie binnen de zeven tot 12 jaar. De projecten hebben een looptijd van twee tot maximum vier jaar en worden uitgevoerd door een consortium van onderzoekers, regionale en internationale industrie, Vlaamse overheden en andere belanghebbenden. Meer informatie is [hier](#) beschikbaar.

6 ONDERDELEN EN AANPAK VAN DE EVALUATIE

6.1 Methodologieën

De methodologieën die bij de uitvoering van de evaluatie minstens aan bod moeten komen, zijn:

1. Deskstudie;
2. Interviews met/bevraging van doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden;
3. Een plaatsbezoek en beoordeling (zowel ex post als ex ante) door een panel van internationale experts;
4. Een bibliometrische, technometrische en innovatie- en impactanalyse door ECOOM;
5. Een internationale benchmark met andere vergelijkbare instellingen;
6. Netwerkanalyse;
7. SWOT-analyse;
8. Toekomstgerichte methodologie(ën) ter ondersteuning van het ex-anteluik van de evaluatie;
9. Systeembenadering (ex post en ex ante) van de omgeving en beleidskaders waarin imec zich bevindt.

De werkzaamheden in het kader van deze evaluatie moeten leiden tot een eindrapportering waarvan de inhoud in grote lijnen wordt omschreven in hoofdstuk 5.

6.2 Evaluatieproces/-procedure

6.2.1 Bronnen

De evaluatie kan steunen op verschillende bronnen, waaronder het convenant 2022-2026 (incl. addendum), beslissingen van en nota's aan de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van (bijkomende) subsidies aan imec in de periode 2022-2026, de regelgeving, beleidsnota's en BBT's, verschillende beleidsplannen en -agenda's van de Vlaamse Regering, de jaarlijkse rapporteringen van imec aan het Departement EWI/WEWIS, de zelfevaluatie (ex post en ex ante) opgesteld door (vertegenwoordigers van) imec, het evaluatierapport van imec van 2021, enz. (zie sectie 8.1).

Verder zullen de bevoegde Vlaamse beleidsactoren (in eerste instantie (de dossierbehandelaar(s) bij het Departement WEWIS en (eventueel) het kabinet van de bevoegde minister) in het kader van deze evaluatie een toekomstvisie opstellen met betrekking tot imec. Deze toekomstvisie zal bij de uitvoering van de evaluatie ook als bron ter beschikking worden gesteld aan de externe consultant (zie sectie 6.2.2.1) en dient gericht ingezet te worden met het oog op een weloverwogen advies over de toekomst.

Conform de evaluatiebepalingen in het convenant 2022-2026 (zie sectie 3.2) werd aan (de vertegenwoordigers van) imec gevraagd om een zelfevaluatie op te stellen, bestaande uit een ex-post- en een ex-antegedeelte en uitgewerkt op een hoog aggregatieniveau. Om het opstellen van de verwachte zelfevaluatie te vergemakkelijken, heeft de evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid van het Departement WEWIS een richtlijn opgesteld die opgenomen is als bijlage A bij dit plan van aanpak. Verwacht wordt dat voor de zelfevaluatie een coherente terugblik wordt opgesteld, dat hieruit een eigen SWOT wordt afgeleid en dat dit alles aangewend wordt om een vooruitblik uit te werken en de leidraad/richtlijnen hierbij als hulpmiddel te gebruiken.

6.2.2 Evaluator

Voor de uitvoering van deze evaluatie zal een beroep gedaan worden op twee types van evaluatoren, met name een externe consultant en een panel van internationale experts. Beide types van evaluatoren voeren onafhankelijk elk hun deel van de evaluatie uit, maar beide processen interageren ook aangezien de consultant onder meer wordt ingezet ter ondersteuning van de experts.

6.2.2.1 Externe consultant

Voor de uitvoering van deze evaluatie zal een externe consultant worden ingezet die aangesteld zal worden via de aanbesteding van een overheidsopdracht. Van de consultant wordt verwacht dat hij bij de uitvoering van zijn opdracht de onderscheiden evaluatieluiken voor zowel de evaluatie van imec vertaalt in een set van samenhangende en relevante evaluatievragen en in zijn werkplan voor de uitvoering ervan methodologieën aanwendt die tegemoetkomen aan de doelstellingen van de evaluatie en leiden tot de beoogde resultaten. Verder zal de consultant bij de uitvoering van de evaluatie-opdracht een beroep moeten doen op verschillende vormen van expertise en diverse stakeholders moeten raadplegen om de opdracht tot een goed einde te kunnen brengen.

De consultant zal de opdracht uitvoeren in samenwerking met het samen te stellen panel van (internationale) experts (zie sectie 6.2.2.2) en gebruik maken van de bevindingen van dit panel bij het opstellen van de eindrapportering. Het rapport dat het expertpanel zal opstellen, dient met andere woorden aangewend te worden in de finale rapportering van de consultant over de evaluatie van imec en moet ook integraal als bijlage bij deze eindrapportering gevoegd worden.

De consultant moet alle onderdelen van de evaluatie op zich nemen (zie sectie 6.1) en minstens de bronnen aanwenden die ter beschikking staan van deze evaluatie (zie sectie 6.2.1). Verder moet de consultant ook instaan voor de ondersteuning en begeleiding van het panel van (internationale) experts en op basis van zijn eigen analyses en bevindingen een programma en evaluatie-opdracht (incl. evaluatie-onderwerpen en/of -vragen) voor het panel uitwerken.

6.2.2.2 Panel van (internationale) experts

Voor de evaluatie van imec wordt voorzien in een beoordeling door een panel van (internationale) experts, waarbij het in eerste instantie de bedoeling is dat de experts worden ingezet om na te gaan of de (onderzoeks)strategie en de (strategische en operationele) doelstellingen zoals omschreven in het covenant zijn bereikt. Verder is het ook de bedoeling om de (internationale) experts in te zetten om bij te dragen tot het adviseren over de toekomst en dit voor zowel imec als het beleid. De (internationale) experts die ingezet zullen worden voor de evaluatie van imec dienen dus zicht te hebben op de toekomst van de onderzoeks- en expertisedomeinen van imec. Ervaring hebben met beleid op het niveau van een regio of land of ruimer vormt een bijkomend pluspunt.

Praktisch gezien zal het expertenpanel een tweetal dagen worden ingezet en worden er panelsessies georganiseerd waarin in ieder geval vertegenwoordigers van imec gehoord en bevraagd zullen worden, maar waarin dat minstens ook met de beleidsmakers van het Departement WEWIS en het kabinet gebeurt en met andere stakeholders.

De experts zullen bij hun werkzaamheden worden ondersteund en begeleid door de externe consultant die op basis van zijn voorafgaande analyses en bevindingen een tussentijds rapport, de evaluatie-opdracht en een concrete set van evaluatie-/onderzoeksvragen voor het panel zal uitwerken. De experts zullen zich bij de uitvoering van hun opdracht onder meer baseren op de voorbereidende werkzaamheden van de externe consultant, maar zullen ook andere bronnen kunnen raadplegen (o.a. de zelfevaluatie (ex post en ex ante) opgesteld door (de vertegenwoordigers van) imec). Het

expertenpanel stelt een eigen rapport op dat zowel geïntegreerd zal worden in het rapport van de consultant als er als bijlage aan wordt gehecht.

De samenstelling van het panel van (internationale) experts⁶⁵ zal gebeuren op basis van suggesties van zowel het Departement WEWIS (d.i. afdeling Economie, Innovatie en Transitie), van (vertegenwoordigers van) imec en van de externe consultant die voor de uitvoering van de evaluatie zal worden ingezet. De samenstelling van het expertenpanel moet gevalideerd worden door de stuurgroep die de evaluatie begeleidt (zie sectie 6.2.3) en de evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid van het Departement WEWIS staat in voor het aanstellen van het panel.

6.2.3 Begeleiding van de evaluatie/het evaluatieproces

Voor de dagelijkse opvolging van de evaluatiewerkzaamheden van deze evaluatie-opdracht is een **operationele werkgroep** ingesteld. Deze bestaat uit de dossierbehandelaar voor de evaluatie en zijn/haar back-up die behoren tot de evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid en de dossierbehandelaar van imec bij de afdeling Economie, Innovatie en Transitie van het Departement WEWIS. Het (enige) aanspreekpunt (SPOC) voor alle betrokkenen bij de evaluatie is de eerder vermelde dossierbehandelaar voor de evaluatie.

De **evaluatiestuurgroep** is het orgaan dat bevoegd is voor het toezicht op en de begeleiding van het evaluatieproces. De werking ervan is neergelegd in een huishoudelijk reglement. De stuurgroep waakt over het correcte verloop van het evaluatieproces en kan dit zo nodig bijsturen. De rapportering vindt plaats aan de leden van de evaluatiestuurgroep die de kwaliteit van het geleverde werk bewaakt. Verder ziet de evaluatiestuurgroep erop toe dat de evaluatie-opdracht van de externe consultant wordt uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van het opdrachtbestek en dat de werkzaamheden van de externe consultant resulteren in een eindrapportering met concrete aanbevelingen die inpasbaar zijn in de regelgeving. De evaluatiestuurgroep is ook het orgaan dat de interviewlijsten, de samenstelling van het expertenpanel, de tussentijdse resultaten, de (ontwerp)rapportering en andere stukken, voorstellen en/of deliverables valideert. De evaluatiestuurgroep die deze evaluatie begeleidt, is samengesteld uit vertegenwoordigers van het departement (afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid en afdeling Economie, Innovatie en Transitie) en een vertegenwoordiger van de minister in de hoedanigheid van waarnemer. De externe consultant wordt uitgenodigd deel te nemen aan de stuurgroep, maar maakt er geen deel van uit.

6.2.4 Nazorg

In het kader van de kwaliteitsbewaking en dit wat betreft de dienstverlening van de evaluatiecel van afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid van het Departement WEWIS aan zowel de beleidsvoorbereidende entiteiten als aan het evaluatievoorwerp, vindt (enige tijd) na afloop van een evaluatie een kwaliteitscontrole van het proces plaats. Dit gebeurt onder de vorm van een nazorggesprek met de betrokken partijen, waaronder het evaluatievoorwerp. Dit gesprek betreft het procesmatige aspect van de evaluatie en staat aldus los van de inhoudelijke uitkomst van de evaluatie. Het staat de geëvalueerde(n) vrij om tijdens het nazorggesprek ook hun mening te geven omtrent de inhoudelijke aspecten van de evaluatie in kwestie, maar het nazorggesprek is hiervoor niet het kader.

⁶⁵ Er wordt uitgegaan van (minstens) vijf experts waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de genderbalans, maar ook met de aanwezige expertise en met de geografische spreiding.

6.2.5 Planning

De evaluatie dient uiterlijk tegen **29 mei 2026** te zijn voltooid. De voorgestelde timing garandeert enerzijds dat er voldoende informatie en resultaten beschikbaar zijn om de evaluatie ten gronde uit te voeren en anderzijds dat de resultaten ervan meegenomen kunnen worden bij de onderhandelingen over de toekomst van imec.

De indicatieve planning voor de uitvoering van deze evaluatie is als volgt:

1. Toelichten hoofdlijnen plan van aanpak (PVA) en leidraad/richtlijnen voor het opstellen van de zelfevaluatie in het kader van de evaluatie van imec aan de vertegenwoordigers van imec: 30 juni 2025
2. Toelichten ontwerp van PVA aan de vertegenwoordigers van imec: 19 augustus 2025
3. Aanvullen ontwerp van PVA op basis van de toelichting ervan aan de vertegenwoordigers van imec en interne validatie: eind augustus 2025
4. Overmaken PVA aan Inspectie van Financiën: eind augustus 2025
5. Aanvullen ontwerp van PVA op basis van feedback van Inspectie van Financiën en interne validatie: midden september 2025
6. Overmaken intern gevalideerd PVA aan (het kabinet van) de minister: midden september 2025
7. Opstarten aanbesteding evaluatie-opdracht met het oog op het aanstellen van een externe consultant: tweede helft september 2025
8. Start opdracht consultant: tweede helft november 2025
9. Eerste stuurgroepvergadering: 27 november 2025
10. Overmaken van de zelfevaluatie door de vertegenwoordigers van imec: eind december 2025
11. Opleveren tussentijds rapport voor expertenpanel door de consultant: tweede helft februari 2026
12. Plaatsbezoek expertenpanel voor de evaluatie van imec: 26 en 27 maart 2026 (Leuven)
13. Opleveren ontwerp van eindrapport: tweede helft april 2026
14. Validatie ontwerp van eindrapport door de stuurgroep en nazicht door de vertegenwoordigers van imec (1 week) met het oog op de verbetering van materiële fouten: midden mei 2026
15. Afronden eindrapportering: 29 mei 2026
16. Nazorggesprekken: najaar 2026

7 INFORMEREN VAN HET EVALUATIEVOORWERP

Op 30 juni 2025 vond een eerste overleg plaats met vertegenwoordigers van imec. Tijdens dit overleg werden zowel de evaluatiepraktijk van het departement als de hoofdlijnen voor de geplande evaluatie van 2025 toegelicht. De leidraad/richtlijnen voor het opstellen van de zelfevaluatie werd eveneens tijdens dit overleg moment besproken.

Op 19 augustus 2025 vond een tweede overleg plaats met vertegenwoordigers van imec waarbij het ontwerp van plan van aanpak werd toegelicht. Hierbij werd aan imec om feedback gevraagd over het ontwerp van plan van aanpak. Onderhavig plan van aanpak werd na deze toelichting aangepast op basis van de gemaakte afspraken. Tijdens dit overleg werd afgesproken dat de zelfevaluatie (ex post en ex ante) voor de evaluatie van imec opgeleverd zal worden tegen eind december 2025.

8 UITVOERING EN PROCEDUREEL VERLOOP VAN DE EVALUATIE

Voor de uitvoering van de evaluatie zal een beroep worden gedaan op een externe consultant (zie sectie 6.2.2.1). De consultant zal worden aangesteld via een aanbestedingsprocedure. Het is de bedoeling deze procedure in september 2025 op te starten. De evaluatiecel van de afdeling Coördinatie, Evaluatie, EU & Internationaal O&O&I-beleid staat in voor het geheel van (de afhandeling van) de aanbestedingsprocedure van de opdracht van de consultant. Dit omvat zowel het voortraject, de eigenlijke aanbestedingsprocedure als de opvolging van de uitvoering van de opdracht.

8.1 Beschikbare documenten

Volgende informatie zal ter beschikking worden gesteld aan de consultant, hetzij als bijlage bij het bestek, hetzij op de relevante website, hetzij elektronisch op te vragen bij het departement:

Voor het opstellen van de offerte:

- Informatie over [imec](#)
- Convenant 2022-2026 tussen imec en het Vlaamse Gewest (incl. addendum)
- Evaluatierapporten: [imec](#) (2021), [Vlaams Beleidsplan AI](#) (2023), [Vlaams Beleidsplan Cybersecurity](#) (2023), [Impulsprogramma Ruimtevaart](#) (2024), [open-science-beleid](#) (2024), [systeemanalyse O&O&I-systeem en uitgaventoetsing in het kader van het Vlaamse beleid inzake productiviteit](#) (2024)
- Regelgeving ([W&I-decreet](#))
- Regeerakkoorden, beleidsbrieven en beleidsnota's, beleids- en begrotingstoelichtingen⁶⁶
- Visie 2050 en Vizier 2030
- Diverse adviezen (SERV, VARIO, enz.) (zie websites adviesorganen)

Bij de plaatsing van de opdracht (of later):

- Relevante beslissingen van en nota's/mededelingen aan de Vlaamse Regering
- Imec-strategie 2022-2026
- Jaarlijkse rapporteringen van imec
- Zelfevaluatie (ex post en ex ante) opgesteld door (vertegenwoordigers van) imec (incl. het ontwerp van strategisch plan voor de periode 2027-2031)
- Toekomstvisie opgesteld door de beleidsmakers bij het Departement WEWIS
- Enz.

⁶⁶ Via <https://www.ewi-vlaanderen.be/publicaties> of op de website van het Vlaams Parlement www.vlaamsparlement.be.

9 GEBRUIK EN VERSPREIDING VAN DE RESULTATEN VAN DE EVALUATIE

Conform de communicatiestrategie die het Departement WEWIS hanteert voor beleidsevaluaties⁶⁷, wordt het eindrapport van de evaluatie een maand na de formele oplevering ervan publiek.⁶⁸ In de periode daarvoor is het eindrapport nog vertrouwelijk en wordt dit enkel ter beschikking gesteld aan de direct betrokken partijen, nl. de bevoegde minister(s), de leden van de stuurgroep die de evaluatie heeft begeleid en (vertegenwoordigers van) het evaluatievoorwerp.

Voor de eindrapportering finaal gevalideerd wordt (door de stuurgroep), krijgen de vertegenwoordigers van het evaluatievoorwerp de mogelijkheid om het (ontwerp van) eindrapport na te lezen met het oog op de verbetering van materiële fouten. Vastgestelde materiële fouten moeten altijd verbeterd worden en conclusies of aanbevelingen die erop gebaseerd waren, moeten overeenkomstig aangepast worden. Voor het nazicht met het oog op de verbetering van materiële fouten krijgen de vertegenwoordigers van het evaluatievoorwerp één week tijd en de verwachte periode waarin dit nazicht moet uitgevoerd worden, wordt ruim op voorhand meegedeeld, zodat deze werkzaamheden opgenomen kunnen worden in de eigen planning. Bij het finaliseren van het eindrapport dient rekening gehouden te worden met de door (de vertegenwoordigers van) het evaluatievoorwerp overgemaakte overzicht van materiële fouten. Eventuele conclusies en aanbevelingen die erop waren gebaseerd, moeten aangepast worden. Pas nadat deze aanpassingen zijn doorgevoerd en de stuurgroep deze herwerkte versies heeft gevalideerd, kan de fase van de formele oplevering van het eindrapport aangevat worden.

In principe kunnen de vertegenwoordigers van het evaluatievoorwerp na de afronding van de evaluatieprocedure een beroep doen op de externe consultant om de resultaten van de evaluatie toe te lichten, conform de hierboven omschreven communicatiestrategie. In het opdrachtbestek voor de aanbesteding van deze evaluatie-opdracht wordt hiervoor een specifieke optie voorzien.

Gedurende de periode van een maand na de formele oplevering⁶⁹ van het eindrapport krijgen de vertegenwoordigers van het evaluatievoorwerp de kans om formeel te reageren op de evaluatieresultaten en deze formele reactie over te maken aan de bevoegde instanties (d.i. de bevoegde minister(s) en het Departement WEWIS).

⁶⁷ Zie [WEWIS-website](#).

⁶⁸ Het is uiteraard de publieke eindrapportering die wordt bekendgemaakt op de website van het Departement WEWIS. In de publieke eindrapportering zijn vertrouwelijke bedrijfs-, persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens verwijderd of onleesbaar gemaakt. De (voor zover van toepassing) niet-publieke versie van de eindrapportering blijft te allen tijde vertrouwelijk.

⁶⁹ Indien de formele oplevering in juli of augustus plaatsvindt, dan start deze periode van een maand op 1 september (van hetzelfde kalenderjaar).

A. RICHTLIJN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE ZELFEVALUATIE **IN HET KADER VAN DE IN 2026 GEPLANDE EVALUATIE** **VAN IMEC**

De vertegenwoordigers van imec kunnen voor het opstellen van de zelfevaluatie uitgaan van onderstaande richtlijn die is onderverdeeld in een aantal thema's. Het is de bedoeling om op basis van deze beschreven thema's voldoende elementen aan te reiken om elk thema te onderbouwen en in te vullen in de op te stellen zelfevaluatie.

De gekozen thema's zijn niet altijd even strikt van elkaar te scheiden; overlappingen tussen de thema's zijn dan ook niet uitgesloten. Verder is het ex-antelukkig het belangrijkste luik van de zelfevaluatie, ook al is de omschrijving van de verwachtingen ter zake minder uitgebreid dan voor het ex-postluik.

1. Inhoud van de ex-postzelfevaluatie (2021-2025/2026)

Voor het ex-postluik van de zelfevaluatie wordt verwacht dat de vertegenwoordigers van imec minstens een reflectie maken over de periode sinds de start van het huidige convenant (2022) en dit tot en met vandaag, alsook wat er nog in 2026 verwacht mag worden.⁷⁰ Aangezien het laatste jaar niet (volledig) werd meegenomen tijdens de vorige evaluatie van 2021 is het ook relevant om terug te kijken op dat jaar.

Deze terugblik dient op een (voldoende) hoog aggregatieniveau te gebeuren en dient rekening te houden met de resultaten en impact die imec initieel vooropgesteld had, hoe de resultaten tussentijds eventueel werden bijgesteld én of en hoe deze werden gerealiseerd of nog gerealiseerd zullen worden tegen eind 2026. Bij het opstellen van de terugblik moet eveneens stilgestaan worden bij de SWOT-analyse, conclusies en aanbevelingen die als onderdeel van de evaluatie van 2021 werden opgesteld (zie sectie 1.5 in bijlage A). Verder is het ook van belang dat bij de uitwerking van dit luik van de zelfevaluatie rekening wordt gehouden met de evoluerende beleidscontext en -doelstellingen (zie Box 2 in sectie 4.2.2).

1.1. Strategie en de realisatie ervan

In dit luik wordt een toelichting verwacht bij de strategie van imec (o.a. strategisch plan 2022-2026) en in het bijzonder hoe de strategie ten uitvoer werd gebracht, alsook hoe deze is geëvolueerd in de beschouwde periode. Ook dient te worden aangegeven hoe deze strategie is/was ingebed in/afgestemd op de Vlaamse en ruimere beleidsdoelstellingen.

Er dient een reflectie te worden voorzien over de manier waarop de eigen strategie al of niet werd bijgesteld in het licht van de evoluerende onderzoeks- en/of beleidscontext in Vlaanderen en ruimer. Bijzondere aandacht dient te gaan naar de mate waarin en de wijze waarop de (strategische en operationele) doelstellingen, de KPI's en de aanvullende opdrachten (o.a. addendum, wetenschapscommunicatiebeleid, open data/FRIS) werden gerealiseerd of verwacht mag worden dat deze gerealiseerd zullen worden tegen eind 2026 en eventueel waarom (niet).

Dit luik van de ex-postzelfevaluatie wordt bij voorkeur uitgewerkt vanuit zowel een intern als een extern perspectief en zowel op zichzelf als vanuit een systeemperspectief (zie Box 2 in sectie 4.2.2). Een

⁷⁰ Aangezien de zelfevaluatie tegen eind december 2025 opgeleverd dient te worden, zullen de resultaten voor 2026 nog niet bekend zijn. Hier wordt dus verwacht dat de vertegenwoordigers van imec een voorlopige inschatting maken van wat nog gerealiseerd zal worden tegen eind 2026 en wat (mogelijks) niet en waarom (niet).

aandachtspunt hierbij is de nationale en internationale context wat betreft (de gevolgen van) de coronapandemie en de impact ervan op de eerdergenoemde aspecten.

1.2. Rol, positie en meerwaarde

Wat betreft de rol, positie en meerwaarde van imec en dit rekening houdend met de evoluerende beleidscontext in Vlaanderen en ruimer, dient een toelichting te worden gegeven bij de eventueel geëvolueerde rol, positie en meerwaarde van imec in het algemeen, en de operationalisering ervan. Zowel de samenwerking en/of afstemming met, als de complementariteit ten aanzien van andere actoren dienen hier te worden toegelicht.

Concreet wordt binnen dit luik een overzicht verwacht van de lokale, regionale en internationale relaties met en acties ten aanzien van doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende quadruple-helix-actoren: kennisinstellingen (bv. andere SOC's en kennisinstellingen, academische wereld); bedrijven (bv. speerpuntclusters, spin-offs, imec.icon, start-ups (via imec.istart) en imec.xpand); overheid (bv. departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid en het Departement WEWIS in het bijzonder); en burgers (bv. Mediawijs). De samenwerking met en de coördinatie tussen imec en de Vlaamse universiteiten en hogescholen op het vlak van onderzoek inzake nanotechnologie en digitale technologie – zoals vastgelegd in artikel 13 van het convenant – dienen hier ook te worden toegelicht. Op een hoger aggregatieniveau dienen ook de rol, positie en meerwaarde van imec in de federale en internationale beleidscontext te worden toegelicht en geduid.

Dit luik wordt bij voorkeur uitgewerkt vanuit zowel een intern als extern perspectief, op zichzelf als vanuit een systeemperspectief en rekening houdend met het lokale, regionale en internationale perspectief.

1.3. Werking, governance en aansturing

Dit luik van de ex-postzelfevaluatie heeft in eerste instantie betrekking op de werking, governance en aansturing van imec. Het is de bedoeling dat een eigen inschatting wordt gegeven van de werking en het functioneren over de voorbije periode. Aspecten die in dit luik aan bod kunnen komen, hebben vooral betrekking op de organisatie van en de beleidsvoering door imec, en dit zowel vanuit een intern als een extern perspectief.

Het interne perspectief heeft in hoofdzaak betrekking op de interne werking (o.a. onderzoeksbeleid, personeelsbeleid, communicatiestrategie, financieel beleid, enz.), governance en aansturing. Een aandachtspunt hierbij is hoe en in welke mate de KPI's en de streefcijfers (al dan niet) werden doorvertaald naar de werking en in de governance. De kwaliteitsbewaking voor wat betreft het onderzoek en de opvolging en het management ervan door de raad van bestuur en de internationale wetenschappelijke adviesraad, zijn belangrijke aandachtspunten binnen dit luik van de ex-postzelfevaluatie. Het externe perspectief omvat de relatie tussen imec en haar doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden. Aspecten als rollen en verantwoordelijkheden, transparantie, efficiëntie en effectiviteit, verantwoording, enz. kunnen in dit luik van de ex-post-zelfevaluatie aan bod komen.

Specifiek wat de ondersteuning van imec door de Vlaamse overheid als subsidievertrekker betreft, is de werking, governance en aansturing geregeld in het W&I-decreet en het convenant (zie sectie 2.1.2). Deze relatie vertaalt zich in een aantal te realiseren strategische en operationele doelstellingen en in een set van KPI's die samen met de jaarverslaggeving gebruikt worden voor de jaarlijkse opvolging door het Departement WEWIS. Vanuit dit oogpunt wordt verwacht dat de regelgeving wordt bekeken en dat

er gereflecteerd wordt over de opvolging van imec door het Departement EWI/WEWIS over de afgelopen periode.

Specifiek wat het financiële beleid betreft, dient aandacht te worden besteed aan de middelen die imec heeft ingezet voor de realisatie van haar opdracht en dit in termen van eigen middelen, middelen afkomstig van de Vlaamse overheid (waarbij een onderscheid wordt verwacht tussen EWI/WEWIS middelen (bv. convenant, middelen via (het onderzoeks)luik van) de (vorige en huidige) beleidsplannen AI en cybersecurity, deelname aan de R&D-pilootlijn voor chiptechnologie, enz.) enerzijds en middelen van andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid anderzijds (bv. in het kader van het addendum aan het convenant, via VLAIO (bv. Moonshot, proeftuin voor werkbaar werk))) en middelen van andere (publieke en/of private) partijen buiten de Vlaamse overheid. Specifiek wat de middelen via het convenant betreft, zijn de aanwending van de jaarlijkse toelage voor de verschillende bestemmingen zoals vastgelegd in artikel 14 van het convenant enerzijds, en de aanwending van de recurrente opstap- en investeringsmiddelen overeenkomstig artikel 13 van het convenant anderzijds, hierbij belangrijke aandachtspunten. Het eventuele hefboomeffect dat de Vlaamse middelen genereren voor het verwerven van andere middelen dient hierbij ook aan bod te komen, net zoals de eventuele resultaten, impact, opportuniteiten en/of uitdagingen van het FFTF. Daarnaast wordt ook een toelichting verwacht over de mogelijkheden die de Vlaamse middelen teweeggebracht hebben wat betreft het opzetten en (verder) uitbouwen van (bestaande) samenwerkingsverbanden in Vlaanderen en daarbuiten.

Andere aspecten die binnen dit luik aan bod dienen te komen, zijn de inschakeling van imec in het wetenschapscommunicatiebeleid, de verplichtingen van imec inzake open science en open data, alsook het aanleveren van kwaliteitsvolle onderzoeksinformatie aan het FRIS-portaal zoals omschreven in artikel 11 van het convenant (zie sectie 2.1.2).

1.4. Resultaten, prestaties en impact

In dit luik van de ex-postzelfevaluatie is het de bedoeling om dieper in te gaan op de belangrijkste resultaten en de (wetenschappelijke, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale) impact die imec in de voorbije periode heeft gerealiseerd of nog zal realiseren tegen eind 2026. Hierbij is het niet de bedoeling om enkel in te gaan op de meer kwantitatieve resultaten (zoals vastgelegd in de KPI's), maar ook op de kwalitatieve realisaties en (paden naar) impact.

Concreet wordt binnen dit luik een overzicht verwacht van en een toelichting over de resultaten (in termen van wetenschappelijke, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale impact) die de middelen van de Vlaamse overheid voor imec hebben opgeleverd. Bijzondere aandacht dient hierbij uit te gaan naar de onderzoekssamenwerking met VITO, KU Leuven en UHasselt in het domein van duurzame energie en intelligente energiesystemen in het kader van (het convenant tussen het Vlaamse Gewest en Stichting) EnergyVille en naar de samenwerking met KU Leuven, UGent en VUB in het kader van SolidLab Flanders. Ook de impact die de inkanteling van Neuro-Electronics Research Flanders (NERF) in het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (hierna: VIB) in 2022 heeft gehad op het NERF-samenwerkingsverband dient in dit luik aan bod te komen.

Dit luik wordt bij voorkeur uitgewerkt vanuit zowel een intern als extern perspectief en zowel op zichzelf als vanuit een systeemperspectief (zie Box 2 in sectie 4.2.2). Waar nuttig en relevant, kan imec de resultaten en impact ook in een ruimer tijdskader dan vanaf 2022 weergegeven, vanuit de redenering dat impact zich over het algemeen pas op langere termijn manifesteert.

1.5. Terugblik op de conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie van 2021

In dit luik wordt een reflectie verwacht op de vorige evaluatie van imec (2021) en wat daaruit werd geleerd, of de aanbevelingen al dan niet werden geïmplementeerd en waarom (niet) en welke leerpunten al of niet werden meegenomen. Vanzelfsprekend hoeft dit element van de ex-postzelfevaluatie niet noodzakelijk apart verwerkt te worden, maar kan het geïntegreerd worden in de bespreking van de andere luiken van de ex-postzelfevaluatie.

1.6. SWOT

Voortbouwend op het voorgaande wordt eveneens verwacht dat een eigen SWOT-analyse wordt opgesteld die vervolgens kan worden aangewend bij het uitwerken het ontwerp van strategisch plan voor imec voor de komende periode (2027-2031).

Concreet wordt er verwacht dat aangegeven wordt welke de sterke/zwakke punten waren in de afgelopen periode op het vlak van (de realisatie van) de strategie, de rol, positie en meerwaarde, de werking, governance en aansturing en waarom, alsook welke resultaten, prestaties en impact als sterk(st)/zwak(st) kunnen worden beschouwd en waarom. Verder wordt verwacht dat aangegeven wordt welke opportuniteiten, uitdagingen en bedreigingen zich voor imec stellen wat betreft (de uitwerking/ontwikkeling van) de strategie, de rol, positie en meerwaarde, de werking, governance en aansturing, de resultaten, prestaties en impact en waarom. Tot slot dient de SWOT-analyse ook aan te geven welke aandachtspunten en/of verbeterpunten zich stellen ten aanzien van de huidige regelgeving en beleidscontext in relatie tot de werking en waarom en rekening houdend met hogervermelde systeemdimensie (zie Box 2 in sectie 4.2.2).

2. Inhoud van de ex-antezelfevaluatie (2027-2031)

Op basis van de ex-postzelfevaluatie en de SWOT-analyse en rekening houdend met de huidige en de te verwachten evoluties in de beleids- en onderzoekscontext en regelgeving – en dit zowel Vlaams, nationaal, Europees als internationaal – is het de bedoeling dat imec een ontwerp van strategisch plan opstelt voor de periode 2027-2031. Het ontwerp van strategisch plan dient expliciet rekening te houden met de systeemdimensie en haakt daarom in op de doelstellingenkaders waarin deze systemen zijn ingebed zoals omschreven in Box 2 in sectie 4.2.2.

Het ontwerp van strategisch plan voor de periode 2027-2031 bevat minstens een missie, visie, (strategische en operationele) doelstellingen afgestemd op de beleidsdoelstellingen en regelgeving (Vlaams, nationaal, Europees en internationaal en voor zover van toepassing), een voorstel voor een set van KPI's (kwantitatief en kwalitatief en inclusief streefwaarden waarbij bv. een onderscheid gemaakt kan worden tussen jaarlijkse en meerjarige KPI's) of van (andere) leverbaarheden als onderdeel van de opvolging en rapportering, strategieën gericht op de realisatie van (wetenschappelijke, technologische, economische, maatschappelijke, beleidsmatige en internationale) impact, af te sluiten of bestaande samenwerkingsverbanden, afstemming en complementariteit met en synergieën tussen imec en doelgroepen/klanten en andere belanghebbenden in het beoogde veld, en dit telkens met een verantwoording van de voorgestelde keuzes.

Bijzondere aandacht dient te gaan naar het (nog meer) uitspelen van de aantrekkelijkheid en troeven van imec en het nog sterker inzetten op valorisatie en samenwerking met Vlaamse ondernemingen en kmo's in het bijzonder. Het ontwerp van strategisch plan dient ook aandacht te besteden aan de onderzoekssamenwerking met VITO, KU Leuven en UHasselt in het domein van energie-innovatie in

het kader van (het convenant tussen het Vlaamse Gewest en Stichting) EnergyVille, met KU Leuven, UGent en VUB in het kader van SolidLab Flanders, met KU Leuven en VIB in het kader van NERF en mogelijke andere opportuniteiten voor intersoc-werking. De rol/positie van imec binnen het ecosysteem op het vlak van nanotechnologie en digitale technologie en ruimer (d.i. systeemdimensie, zie Box 2 in sectie 4.2.2), en wat betreft het omgaan met grote uitdagingen zoals op het vlak van technologie en data en geopolitieke onzekerheden, dient hier ook aan bod te komen. De ondersteuning voor het uitbouwen van de R&D-pilootlijn voor chiptechnologie in het kader van de Europese Chips Act en de verwachte impact hiervan voor valorisatie in Vlaanderen, verdient in dit kader ook bijzondere aandacht.

Het ontwerp van strategisch plan dient verder ook een financieel plan voor de komende periode te bevatten waarbij minstens rekening wordt gehouden met een minimaal scenario (d.i. ongewijzigd beleid, wat overeenkomt met de bestendiging van de huidige financiële inbreng in termen van de toegekende middelen door de Vlaamse overheid) wat betreft verwachte inkomsten.

Verder gaat het ontwerp van strategisch plan ook uit van de conclusies uit de eigen ex-postzelfevaluatie en de SWOT-analyse en geeft het aan hoe de zwakke/sterke punten kunnen worden weggewerkt/benut. Ook gaat het uit van de geïdentificeerde opportuniteiten en bedreigingen/uitdagingen en geeft het aan hoe deze maximaal kunnen worden benut/omzeild. In het bijzonder dienen hierbij zowel de Vlaamse, federale, Europese als internationale beleids- en onderzoekscontext en -ontwikkelingen in overweging te worden genomen (voor zover van toepassing), evenals het systeemperspectief (zie Box 2 in sectie 4.2.2).

Het (ontwerp van) strategisch plan bevat daarnaast ook suggesties tot vereenvoudiging/aanpassingen van de regelgeving, de (jaarlijkse) rapportering aan en opvolging door het Departement WEWIS, de (interne en externe) governance en aansturing, enz. Er wordt met andere woorden verwacht dat er ter zake aanbevelingen geformuleerd worden ten aanzien van het Vlaamse W&I-beleid in het algemeen en wat betreft het instrumentarium gericht op onderzoek, zowel in Vlaanderen als daarbuiten. Hierbij dient dan ook de internationale context in overweging te worden genomen.

B. OVERZICHT SUBSIDIES

Tabel 2. Overzicht subsidies aan imec volgens beleidsthema (VAK, betaling, 2022-2026)

				VAK (€)					Betalingen (€)					
				Uitgave	Uitgave	Uitgave	Budget	Budget	Betaald	Betaald	Betaald	-	-	
Type	Jaar	Begrotingsartikel	Basisallocatie	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	
Investering	2022	EB0-1EFB2LA-WT	1EF11700	2.000.000	0	0	2.000.000	0	1.800.000	200.000	0	0	0	
Investering	2023	EB0-1EFB2LA-WT	1EF11700	0	2.000.000	0		0	0	1.800.000	200.000	0	0	
Investering	2024	EB0-1EFA2LA-WT	1EF11700	0	0	2.000.000		0	0	0	0	1.800.000	200.000	0
Investering	2025	TB0-1TFA2LA-WT	1TF11700	0	0	0		0	0	0	0	0	1.800.000	200.000
Investering	2026	TB0-1TFA2LA-WT	1TF11700	0	0	0		0	2.000.000	0	0	0	0	1.800.000
Werking	2022	EB0-1EFB2LA-WT	1EF10000	132.689.000	0	0	155.550.000	0	119.420.100	13.268.900	0	0	0	
Werking	2023	EB0-1EFB2LA-WT	1EF10000	0	145.709.000	0		0	0	0	130.882.800	14.826.200	0	0
Werking	2024	EB0-1EFA2LA-WT	1EF10000	0	0	149.365.000		0	0	0	0	132.938.100	0	0
Werking	2025	TB0-1TFA2LA-WT	1TF10000	0	0	0		0	0	0	0	0	TBD	TBD
Werking	2026	TB0-1TFA2LA-WT	1TF10000	0	0	0		0	155.550.000	0	0	0	0	TBD
VAIOP	2022	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	130.000	0	0	0	0	104.000	0	26.000	0	0	
VAIOP	2022	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	2.222.158	0	0		0	1.777.726	444.432	0	0	0	
VAIOP	2023	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	0	2.339.157	0		0	0	1.847.057	487.638	0	0	
VAIOP	2024	EB0-1EEA2JA-WT	1EC10200	0	0	3.465.141		0	0	0	0	2.772.113	0	0
VAIOP	2025	TB0-1TEA2JE-WT	1TE01000	0	0	0		TBD	0	0	0	0	TBD	TBD
VAIOP	2026	TB0-1TEA2JE-WT	1TE01000	0	0	0	0	TBD	0	0	0	0	TBD	
CS/VAIOP	2022	EB0-1EFB2LA-WT	1EF10000	1.102.000	0	0	0	0	0	1.102.000	0	0	0	
CS	2023	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	0	560.000	0		0	0	0	448.000	112.000	0	0
CS	2024	EB0-1EEA2JA-WT	1EC10200	0	0	590.579		0	0	0	0	472.463	0	0
CS	2025	TB0-1TEA2JD-WT	1TE00900	0	0	0		TBD	0	0	0	0	TBD	TBD
CS	2026	TB0-1TEA2JD-WT	1TE00900	0	0	0		0	TBD	0	0	0	0	TBD
FOSB	2022	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	225.000	0	0	225.000	0	202.500	22.500	0	0	0	
FOSB	2023	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	0	225.000	0		0	0	0	202.500	22.500	0	0
FOSB	2024	EB0-1EEA2JA-WT	1EC10200	0	0	225.000		0	0	0	0	202.500	0	0
FOSB	2025	TB0-1TEA2JC-WT	1TE008	0	0	0		0	0	0	0	0	202.500	22.500
FOSB	2026	TB0-1TEA2JC-WT	1TE008	0	0	0		0	225.000	0	0	0	0	202.500
Project	2022	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	1.763.032	0	0	0	0	0	705.214	0	0	0	
Project	2023	EB0-1EEB2JA-WT	1EC10200	0	5.000.000	0		0	0	0	2.500.000	0	0	0
Project	2023	EB0-1EFB2LA-WT	1EF10000	0	2.000.000	0		0	0	0	1.000.000	0	TBD	TBD
Project	2023	EB0-1EFB2LA-WT	1EF10000	0	180.000	0		0	0	0	0	0	0	0

Bron: Eigen voorstelling op basis van begrotingscijfers van het Departement WEWIS (situatie op 08/07/2025). De categorie Project omvat subsidies voor het Impulsprogramma Ruimtevaart (zie sectie 1.5.5), subsidies voor SolidLab Vlaanderen (zie sectie 2.2) en de cofinanciering voor deelname aan het CitCom.ai-consortium (zie sectie 2.2).

